

මුදල් ප්‍රතිපත්තිය, පොලී අනුපාතික, මුදල් සහ ණය

7.1 සමස්ත නිරීක්ෂණ

ප්‍රභල මට්ටමේ පවතින ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් සහ පෞද්ගලික අංශයට සපයන ලද ණයෙහි දුර්වල වර්ධනය යළි නඟා සිටුවීමේ අරමුණින් යුතුව, පහළ උද්ධමනය, මනාව පාලනය වූ උද්ධමන අපේක්ෂා, සාපේක්ෂ වශයෙන් ස්ථාවර විදේශීය අංශය සහ වඩාත් ලිහිල් වූ ගෝලීය මුදල් ප්‍රතිපත්ති යනාදියෙහි සහාය ලබමින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2019 මැයි මාසයේදී ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයක් ක්‍රියාවට නැංවූ අතර, එය 2019 අගෝස්තු මාසයේදී සහ 2020 මුල් කාලය තුළ දී තවදුරටත් ලිහිල් කළේය. 2019 අප්‍රේල් මාසයේ දී වෙළඳපොළට සපයන ලද ඉදිරි මාර්ගෝපදේශනයෙන් අනතුරුව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 2019 මැයි සහ අගෝස්තු මාසවල දී කරනු ලැබූ ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික පහළ දැමීම තුළින් වෙළඳපොළ ණය අනුපාතික පහළ දැමීම හා පෞද්ගලික අංශයට ලබා දෙන ණය ප්‍රමාණය ඉහළ නැංවීම අරමුණු කෙරිණි. ඊට අමතරව, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල රුපියල් තැන්පතු වගකීම් සඳහා අදාළ ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය 2019 මාර්තු 01 වන දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි ප්‍රතිශතයක 1.00කින් පහළ දමනු ලැබීය. මූල්‍ය ආයතනවල අරමුදල් පිරිවැය අඩු කිරීම තුළින් වෙළඳපොළ ණය අනුපාතිකවල ශීඝ්‍ර පහළ යෑමක් ඇති කරවීම සඳහා මහ බැංකුව 2019 අප්‍රේල් මාසයේදී මූල්‍ය ආයතනවල තැන්පතු උපකරණ මත උපරිම පොලී අනුපාතික සීමාවන් පැන වූ අතර, දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ තුළ ප්‍රමාණවත් ද්‍රවශීලතා මට්ටමක් පවත්වා ගෙන යන ලදී. තැන්පතු අනුපාතික මත පැන වූ උපරිම පොලී අනුපාතික සීමා සඳහා ප්‍රතිචාර දක්වමින් තැන්පතු පොලී අනුපාතික සහ රජයේ සුරැකුම්පත්

ඵලදා අනුපාතික සැලකිය යුතු පහළ යෑමක් පෙන්නුම් කළේය. එහෙත් වෙළඳපොළ ණය පොලී අනුපාතික පහළ යෑමේ ඉතා මන්දගාමී තත්ත්වයක් පෙන්නුම් කළ බැවින්, එම පොලී අනුපාතිකවල ප්‍රමාණවත් පහළ යෑමක් ඇතිකරවීමේ අරමුණින්, නාවකාලික පියවරක් ලෙස ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2019 සැප්තැම්බර් මාසයේදී බලපත්‍රලාභී බැංකුවල ණය අනුපාතික මත උපරිම පොලී අනුපාතික සීමාවන් පැන වූ අතර, බලපත්‍රලාභී බැංකුවල තැන්පතු අනුපාතික මත වූ උපරිම සීමාවන් ඉවත් කරන ලදී. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, වෙළඳපොළ ණය අනුපාතික ක්‍රමිකව පහළ යෑම ආරම්භ වූ අතර, 2019 වසර අවසානයේදී බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශයට සපයනු ලැබූ ණය ප්‍රමාණය ඉහළ යෑම ආරම්භ විය. කෙසේ වෙතත්, තැන්පතු අනුපාතික මත සීමා ඉවත් කිරීමත් සමඟ නව තැන්පතු අනුපාතික ඉහළ යෑම ආරම්භ වීම හේතුවෙන්, ආර්ථික කටයුතු අපේක්ෂිත පරිදි යථා තත්ත්වයට පත් වීමට උපකාරී වීම සඳහා වෙළඳපොළ ණය පොලී අනුපාතික අඛණ්ඩව පහළ යෑමේ අවශ්‍යතාව සලකා බලමින්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2020 ජනවාරි මාසයේදී ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික පදනම් අංක 50කින් තවදුරටත් පහළ දැමීය. මේ අතර, කොවිඩ්-19 (COVID-19) වසංගතය ගෝලීයව මෙන්ම දේශීයව ව්‍යාප්ත වීමත් සමඟ, එය විවිධ මාර්ග හරහා දේශීය ආර්ථිකය සහ මූල්‍ය වෙළඳපොළ ක්‍රියාකාරීත්වය කෙරෙහි තවදුරටත් බලපෑම් ඇති කළ හැකි බව 2020 මාර්තු මාසය වන විට වඩාත් ප්‍රත්‍යක්ෂ විය. ඒ අනුව, විවිධ මෙහෙයුම් ක්‍රියාමාර්ග හරහා දේශීය වෙළඳපොළ වෙත විශාල ලෙස ද්‍රවශීලතාව සැපයීම සඳහා ගනු ලැබූ පියවර වලට අමතරව, හදිසි

ක්‍රියාමාර්ගයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2020 මාර්තු 17 වන දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය (SDFR) සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය (SLFR) පදනම් අංක 25කින් තවදුරටත් අඩු කළ අතර, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල සියලුම රුපියල් තැන්පතු වගකීම් සඳහා අදාළ ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය, 2020 මාර්තු 16න් ආරම්භ වන සංචිත පවත්වාගෙන යාමේ කාලපරිච්ඡේදයේ සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි සියයට 4.00 දක්වා ප්‍රතිශතයක 1.00කින් පහළ දැමීය. මීට අමතරව 2020 අප්‍රේල් 03 වන දින ව්‍යාපාර කටයුතු අවසාන වන අවස්ථාවේ සිට ක්‍රියාත්මකවන පරිදි ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික තවදුරටත් පදනම් අංක 25කින් අඩු කළේය. 2019 මැයි 31 දින සිට 2020 අප්‍රේල් 03 දක්වා කාලය තුළ ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතිකවල සමස්ත පහළ යෑම පදනම් අංක 200ක් වන අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2020 අප්‍රේල් 03 දින ව්‍යාපාර කටයුතු අවසානයේදී, නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය, පිළිවෙළින්, සියයට 6.00ක් සහ සියයට 7.00ක් විය.

2019 වසර අවසානයේ දී පෞද්ගලික අංශයට සපයන ලද ණය ප්‍රමාණය යථා තත්ත්වයට පත් වීමක් ආරම්භ වුවද, වසර තුළ පැවති මන්දගාමී වූ ආර්ථික කටයුතු සහ 2019 වසර මුල් භාගයේ පැවති දුර්වල ආයෝජක විශ්වාසය පිළිබිඹු කරමින් පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණයෙහි වර්ධනය 2018 වසර හා සැසඳීමේදී 2019 වසර තුළ දී සැලකිය යුතු ලෙස මන්දගාමී විය. මේ අතර, ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීන්ව බැඳුම්කර නිකුතුව හරහා ලද විදේශ අරමුදල් පැවතීම මෙන්ම බැංකු නොවන අංශයෙන් කරන ලද මූල්‍යනය ඉහළ යෑම පිළිබිඹු කරමින්, 2018 වසර හා සැසඳීමේදී රජය විසින් බැංකු අංශයෙන් ගනු ලැබූ ණය ප්‍රමාණය 2019 වසර තුළ දී මන්දගාමී විය. මෙම ප්‍රවණතා පිළිබිඹු කරමින්, පුළුල් මුදල් සැපයුමෙහි (M_2) වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය 2018 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 13.0 හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානය වන විට සියයට 7.0 දක්වා මන්දගාමී විය.

මේ අතර, මනාව පාලනය වූ උද්ධමන අපේක්ෂා සමඟ, මන්දගාමී ඉල්ලුම් තත්ත්වයන් හේතුවෙන් අඛණ්ඩව පවතින සෘණ නිමැවුම් පරතරය පිළිබිඹු කරමින්, 2019 වසර තුළ දී පාරිභෝගික මිල උද්ධමනය පුළුල් වශයෙන් පහළ මට්ටමක පැවතුණි. කෙසේ වෙතත්, සැපයුම් අංශයේ අවහිරතා හේතුවෙන් ආහාර ද්‍රව්‍යයන්හි මිල ඉහළ යෑමත් සමඟ 2020 වසරේ මුල්

කාලයේදී උද්ධමනය ඉහළ ගියේය. අඩු හා ස්ථාවර මට්ටමේ උද්ධමනයක් පවත්වා ගැනීම ඉලක්ක කරමින් ගනු ලබන සුදුසු ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ගවල සහාය ලබමින් මැදි කාලීනව උද්ධමනය සියයට 4-6 අතර අපේක්ෂිත පරාසය තුළ පවතිනු ඇතැයි පුරෝකථන මගින් පෙන්වනුම් කෙරෙන අතර, එය නම්‍යශීලී උද්ධමන ඉලක්කකරණය යටතේ ආර්ථික කටයුතු යළි නඟා සිටුවීම සඳහා උපකාරී වනු ඇත.

7.2 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය

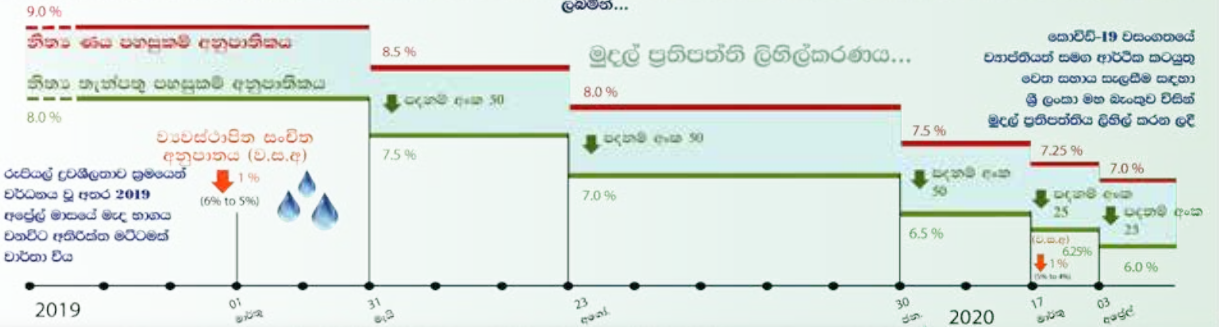
පාස්කු ඉරු දින ප්‍රභා‍ර මගින් තවදුරටත් බලපෑමට ලක්වූ දිගින් දිගටම පවතින මන්දගාමී ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වය, අඩු මට්ටමේ පවතින උද්ධමනය හා හිතකර උද්ධමන අපේක්ෂා, පෞද්ගලික අංශයට සපයන ලද ණය වර්ධනයේ ශීඝ්‍ර පහළ යෑම සහ ගෝලීය වශයෙන් වඩාත් ලිහිල් වූ මුදල් ප්‍රතිපත්ති මධ්‍යයේ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2019 වසර තුළ දී ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයක් ක්‍රියාත්මක කළේය. ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්තියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට ප්‍රථම, විභව මට්ටමට වඩා පහළ ආර්ථික වර්ධනය සහ පෞද්ගලික අංශයට සපයන ලද ණය වර්ධනයෙහි ශීඝ්‍ර පහළ යෑම සඳහා පිළියම් යෙදීමට ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික අඩු කිරීමේ හැකියාව පිළිබඳව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2019 අප්‍රේල් මාසයේ දී වෙළඳපොළට ඉදිරි මාර්ගෝපදේශයක් සැපයීය. ඉන්පසු, 2018 අප්‍රේල් මාසයේ සිට පවත්වාගෙන යනු ලැබූ මධ්‍යස්ථ මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය අවසන් කරමින්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2019 මැයි මාසයේ දී නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය, පිළිවෙළින්, සියයට 7.50 සහ සියයට 8.50 දක්වා පදනම් අංක 50 බැගින් අඩු කළේය. මේ අතර, දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ තුළ පැවති ඉහළ හා අඛණ්ඩ ද්‍රවශීලතා හිඟය සඳහා පිළියම් යෙදීම අරමුණු කර ගනිමින්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල රුපියල් තැන්පතු වගකීම් සඳහා අදාළ වන ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය 2019 මාර්තු මාසයේදී ප්‍රතිශතයක 1.00කින් තවදුරටත් අඩු කරන ලද අතර, ඉන් අනතුරුව 2019 අප්‍රේල් මාසයේ මැද භාගයේ සිට දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව අතිරික්ත මට්ටමට පත් විය. ද්‍රවශීලතා මට්ටම වර්ධනය වුවද, වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික පහළ යෑමේ දැඩි මන්දගාමී තත්වයක් පෙන්වනුම් කළේය. ඒ අනුව, මූල්‍ය පද්ධතිය හරහා මුදල් ප්‍රතිපත්තිය සම්ප්‍රේෂණය වීම කඩිනම් කිරීමේ අවශ්‍යතාව සමඟ, මූල්‍ය අංශයෙහි ඉහළ අරමුදල් පිරිවැය සඳහා ප්‍රධාන හේතු සාධකයක් ලෙස

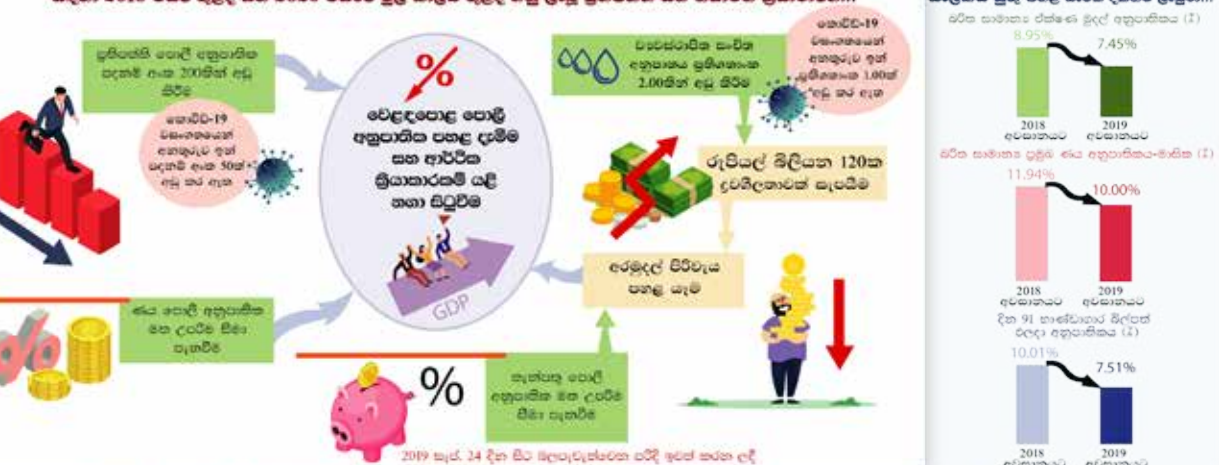
7.1 රූප සටහන
මුදල් අංශයේ කාර්යසාධනය

ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් යළි හතා සිටුවීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2019 මැයි මාසයේදී ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයක් ක්‍රියාවට නංවූ අතර, 2019 අගෝස්තු මාසයේදී සහ 2020 මුල් කාලය තුළදී මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය තවදුරටත් ලිහිල් කළේය...

පහළ උද්ධමනය, මනාව පාලනය වූ උද්ධමන අපේක්ෂා, සාපේක්ෂ වශයෙන් ස්ථාවර විදේශ අංශය සහ වඩාත් ලිහිල් වූ හෝලිස් මුදල් ප්‍රතිපත්ති යනාදියෙහි සහාය ලබමින්...

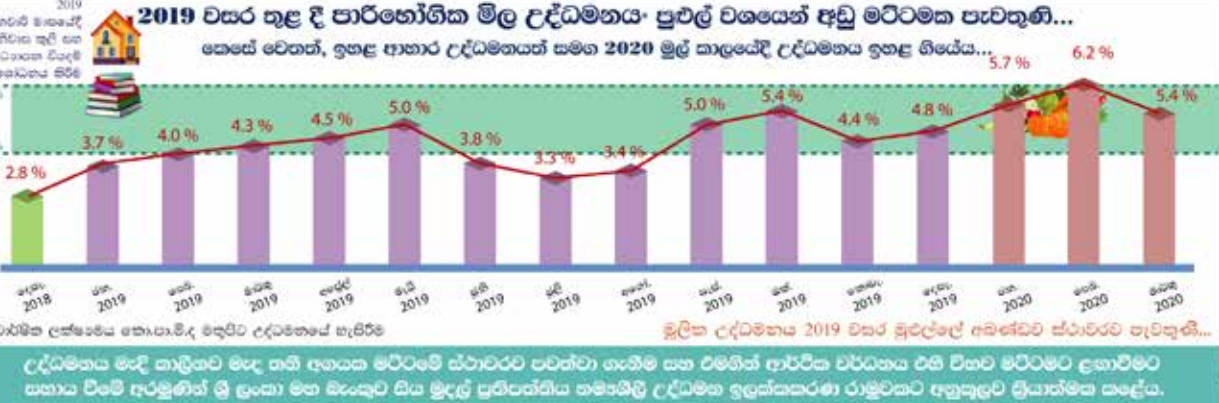
ණය සපයාගැනීම වර්ධනය කිරීම තුළින් විභව මට්ටමට වඩා පහළින් පවතින ආර්ථික වර්ධනය යළි හතා සිටුවීම සඳහා 2019 වසර තුළදී සහ 2020 වසරේ මුල් කාලය තුළදී හඳුන්වා දුන් ප්‍රතිපත්ති සහ නියාමන ක්‍රියාමාර්ග...

වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය ණය වර්ධනයේ මන්දගාමීවීමක්... මන්දගාමී වූ මුදල් සමයේන...

වර්ගය	2018	2019
පෞද්ගලික අංශය වෙත සපයන ලද ණය	15.9%	↓ 4.3%
රාජ්‍ය සංස්ථා වෙත සපයන ලද ණය	40.7%	↓ 8.3%
රජය වෙත සපයන ලද ශුද්ධ ණය	16.1%	↓ 9.9%

පුළුල් මුදල් සපයාගැනීමේ වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය

තැන්පතු මත පිරිනමන ඉහළ පොලී අනුපාතිකයන් සලකනු ලබන හෙයින්, 2019 අප්‍රේල් මස 26 වැනි දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි බලපත්‍රලාභී බැංකු සහ බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතන සඳහා තැන්පතු පොලී අනුපාතික මත උපරිම සීමාවන් පැනවීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට සිදු විය. මෙම ක්‍රියාමාර්ගයන් සමඟ, වෙළඳපොළ තැන්පතු පොලී අනුපාතික සැලකිය යුතු ලෙස පහළ යෑම ආරම්භ වූ අතර, වෙළඳපොළ ණය පොලී අනුපාතික පහළ යෑම මන්දගාමීව පැවතිණි. වෙළඳපොළ ණය පොලී අනුපාතිකවල ප්‍රමාණවත් පහළ යෑමක් ඇති කරවීමේ අරමුණින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2019 අගෝස්තු මස 23 වන දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය, පිළිවෙළින්, සියයට 7.00 සහ සියයට 8.00 දක්වා තවදුරටත් පදනම් අංක 50කින් අඩු කළේය. තවද, ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික කරා සම්ප්‍රේෂණය වීමේදී අඛණ්ඩව පැවති කාල පරාසවත් සමඟ, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 2019 සැප්තැම්බර් මස 24 දින බලපත්‍රලාභී බැංකුවලට ණය පොලී අනුපාතික අඩු කිරීම සඳහා නියෝග කළ අතර, බලපත්‍රලාභී බැංකු විසින් තැන්පතු සඳහා පිරිනමන පොලී අනුපාතික මත වූ උපරිම සීමාව ඉවත් කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ගන්නා ලද මුදල් ප්‍රතිපත්ති, මෙහෙයුම් සහ නියාමන ක්‍රියාමාර්ගවල සහාය ලබමින් වසරේ ඉතිරි කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික ක්‍රමික පහළ යෑමක් පෙන්නුම් කළේය. මේ අතර, බැංකු මගින් පිරිනමනු ලබන තැන්පතු පොලී අනුපාතික මත පැන වූ උපරිම සීමා ඉවත් කිරීමත් සමඟ, 2019 සැප්තැම්බර් සිට දෙසැම්බර් දක්වා කාලය තුළ නව තැන්පතු අනුපාතික ඉහළ ගිය අතර, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ඵලදා අනුපාතික ද 2019 වසර අවසානයේදී සහ 2020 ජනවාරි මාසය තුළ දී ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කළේය. උද්ධමනය පිළිබඳ හිතකර ඉදිරි දැක්ම සහ මනාව පාලනය කරන ලද උද්ධමන අපේක්ෂා සහිත වාතාවරණයක් තුළ ආර්ථික කටයුතු යළි නඟා සිටුවීමට සහාය වීම සඳහා වෙළඳපොළ ණය අනුපාතිකවල අඛණ්ඩ පහළ යෑමක් අපේක්ෂා කරන බව සංඥා කිරීමේ අවශ්‍යතාව සලකා බලමින්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 2020 ජනවාරි 30 වන දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය, පිළිවෙළින්, සියයට 6.50 සහ සියයට 7.50 දක්වා පදනම් අංක 50කින් තවදුරටත් අඩු කරන ලදී. මේ අතර, කොවිඩ්-19 වසංගතය ශීඝ්‍ර ලෙස ව්‍යාප්ත වීම සහ ශ්‍රී ලංකාව තුළ එය තවදුරටත් ව්‍යාප්තවීමේ ඇති

7.1 සංඛ්‍යා සටහන
මහ කාලීන මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග

දිනය	ක්‍රියාමාර්ගය
2015 මාර්තු 02	අවස්ථා තුන ඉක්මවා නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් භාවිතා කරන විට වෙළඳපොළ කටයුතු සඳහා සහභාගිවන්නන් හට පනවන ලද වාර්ෂික 5.00% වූ විශේෂ පොලී අනුපාතික ඉවත් කරන ලදී.
2015 අප්‍රේල් 15	නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය හා නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය පදනම් අංක 50කින්, පිළිවෙළින්, 6.00% සහ 7.50% දක්වා අඩු කරන ලදී.
2015 සැප්තැම්බර් 03	විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ ඉල්ලුම් හා සැපයුම් තත්ත්ව අනුව විනිමය අනුපාතික තීරණය වීමට ඉඩ හරින ලදී.
2015 දෙසැම්බර් 30	2016 ජනවාරි මස 16 වැනි දින සිට ඇරඹෙන සංචිත කාලපරිච්ඡේදයේ සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අවශ්‍යතාව ප්‍රතිශතය 1.50කින් 7.50% දක්වා ඉහළ නංවන ලදී.
2016 පෙබරවාරි 19	නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය පදනම් අංක 50කින්, පිළිවෙළින්, 6.50% සහ 8.00% දක්වා ඉහළ නංවන ලදී.
2016 ජූලි 28	නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය පදනම් අංක 50කින්, පිළිවෙළින්, 7.00% සහ 8.50% දක්වා ඉහළ නංවන ලදී.
2017 මාර්තු 24	නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය පදනම් අංක 25කින්, පිළිවෙළින්, 7.25% සහ 8.75% දක්වා ඉහළ නංවන ලදී.
2018 අප්‍රේල් 04	නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය පදනම් අංක 25කින් 8.50% දක්වා අඩු කරන ලදී. ඒ අනුව, නිත්‍ය පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවේ පරාසය පදනම් අංක 150 සිට පදනම් අංක 125 දක්වා අඩු කරන ලදී.
2018 නොවැම්බර් 14	2018 නොවැම්බර් මස 16 වැනි දින සිට ඇරඹෙන සංචිත කාලපරිච්ඡේදයේ සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අවශ්‍යතාව ප්‍රතිශතය 1.50කින් 6.00% දක්වා අඩු කරන ලදී. නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය පදනම් අංක 75කින්, 8.00% ක් දක්වා සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය පදනම් අංක 50කින් 9.00% දක්වා ඉහළ නංවන ලදී. ඒ අනුව නිත්‍ය පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවේ පරාසය පදනම් අංක 125 සිට පදනම් අංක 100 දක්වා අඩු කරන ලදී.
2019 පෙබරවාරි 22	2019 මාර්තු මස 01 වැනි දින සිට ඇරඹෙන සංචිත කාලපරිච්ඡේදයේ සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අවශ්‍යතාව ප්‍රතිශතය 1.00කින් 5.00% දක්වා අඩු කරන ලදී.
2019 මැයි 31	නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය පදනම් අංක 50කින්, පිළිවෙළින්, 7.50% සහ 8.50% දක්වා අඩු කරන ලදී.
2019 අගෝස්තු 23	නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය පදනම් අංක 50කින්, පිළිවෙළින්, 7.00% සහ 8.00% දක්වා අඩු කරන ලදී.
2020 ජනවාරි 30	නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය පදනම් අංක 50කින්, පිළිවෙළින්, 6.50% සහ 7.50% දක්වා අඩු කරන ලදී.
2020 මාර්තු 17	නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය පදනම් අංක 25කින්, පිළිවෙළින්, 6.25% සහ 7.25% දක්වා අඩු කරන ලදී.
2020 මාර්තු 17	2020 මාර්තු මස 16 වැනි දින සිට ඇරඹෙන සංචිත කාලපරිච්ඡේදයේ සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අවශ්‍යතාව ප්‍රතිශතය 1.00කින් 4.00% දක්වා අඩු කරන ලදී.
2020 අප්‍රේල් 03	2020 අප්‍රේල් මස 03 වැනි දින ව්‍යාපාර කටයුතු අවසාන වන අවස්ථාවේ සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය පදනම් අංක 25කින්, පිළිවෙළින්, 6.00% සහ 7.00% දක්වා අඩු කරන ලදී.

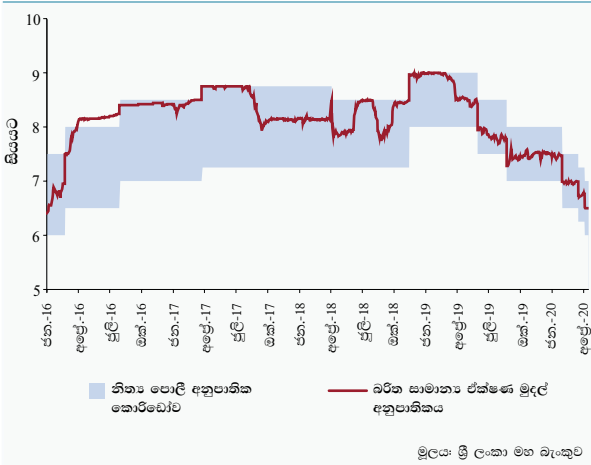
මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

සටහන: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 2019 අප්‍රේල් 26 වැනි දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි බලපත්‍රලාභී බැංකු සහ බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතනවල තැන්පතු උපකරණ මත උපරිම පොලී අනුපාතික සීමා පනවන ලදී. 2019 සැප්තැම්බර් මස 24 වැනි දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් බලපත්‍රලාභී බැංකුවල ණය පොලී අනුපාතික මත උපරිම සීමා පැනවූ අතර, තැන්පතු පොලී අනුපාතික මත පනවා තිබූ උපරිම සීමා ඉවත් කරන ලදී.

7.2 රූප සටහන

නිත්‍ය පොලී අනුපාතික කොර්ටේට් සහ බර්ත සාමාන්‍ය ඒකක මුදල් අනුපාතිකය

මූලාශ්‍රය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

හැකියාව සමග ආර්ථික කටයුතු සහ මූල්‍ය අංශය වෙත කඩිනමින් සහාය සැලසීමේ අවශ්‍යතාව සැලකිල්ලට ගනිමින්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් මුදල් ප්‍රතිපත්ති විවරණය සඳහා 2020 මාර්තු මස 16 වැනි දින පැවති හදිසි රැස්වීමේදී 2020 මාර්තු 17 දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි මහ බැංකුවේ නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය, පිළිවෙළින්, සියයට 6.25 සහ සියයට 7.25 දක්වා පදනම් අංක 25කින් අඩු කරන ලදී. එසේම, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවලට සිය මූල්‍ය ගනුදෙනු සුමටව කරගෙන යෑම සඳහා සහ ඔවුන්ගේ අරමුදල් පිරිවැය තවදුරටත් පහළ දැමීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල සියලු රුපියල් තැන්පතු වගකීම් සඳහා අදාළ ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අවශ්‍යතාව 2020 මාර්තු 16න් ආරම්භ වන සංචිත පවත්වාගෙන යෑමේ කාලපරිච්ඡේදයේ සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි සියයට 4.00 දක්වා ප්‍රතිශතයක 1.00කින් පහළ දමන ලද අතර, ඉන් වෙළඳපොළ වෙත රුපියල් බිලියන 65ක පමණ අමතර ද්‍රවශීලතාවක් සැපයීණි. තවද, 2020 අප්‍රේල් 03 දින ව්‍යාපාර කටයුතු අවසන්වීමේ සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය, පිළිවෙළින්, සියයට 6.00 සහ සියයට 7.00 දක්වා පදනම් අංක 25කින් නැවතත් අඩු කරන ලදී. මෙම තීරණය මගින් වෙළඳපොළ තත්ත්වයන් ලිහිල් කිරීම සඳහා මේ දක්වා ගන්නා ලද ක්‍රියාමාර්ගයන්ට තවදුරටත් සහාය සපයනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන අතරම, කොවිඩ්-19 වසංගතය මගින් සහ එය රට තුළ ව්‍යාප්ත වීම වැළැක්වීම සඳහා ගනු ලැබූ පාලන ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් බලපෑමට ලක් වූ

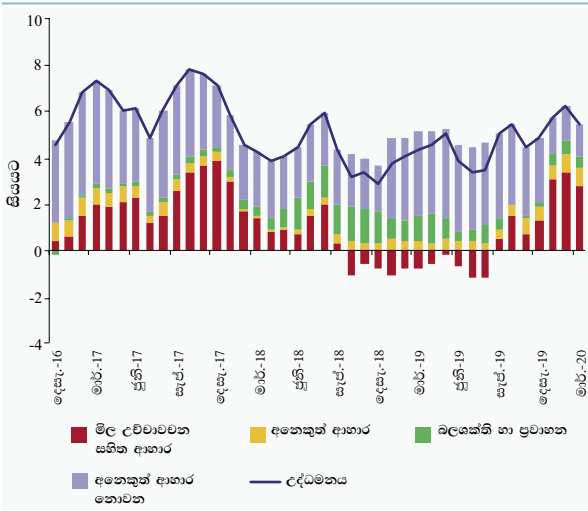
ව්‍යාපාර සහ පුද්ගලයින්ට තවදුරටත් සහන සැපයීම සඳහා දේශීය මූල්‍ය වෙළඳපොළට උපකාරී වනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ක්‍රියාවට නංවා පවත්වාගෙන යන ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයට සහාය වෙමින් අඩු ඉල්ලුම් පීඩන තත්ත්වයන් සහ මනාව පාලනය වූ උද්ධමන අපේක්ෂා පිළිබිඹු කරමින්, පාරිභෝගික මිල උද්ධමනය 2019 වසරේ සමස්තයක් වශයෙන් පහළ මට්ටමක පැවතිණි. කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ (කො.පා.මි.ද., 2013 = 100) වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වෙනස මගින් මනිනු ලබන මතුපිට උද්ධමනය 2019 වසරේ මැදි තනි අගයක මට්ටම ආසන්නයෙනි බොහෝ දුරට පැවති අතර, ජාතික පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ (ජා.පා.මි.ද., 2013 = 100) වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වෙනස මගින් මනිනු ලබන මතුපිට උද්ධමනය 2019 දෙසැම්බර් මාසයේදී සැපයුම හේතුවෙන් ඉහළ යෑමක් වාර්තා කිරීමට ප්‍රථමයෙන් පහළ මට්ටමක පැවතිණි. 2018 දෙසැම්බර් මාසයේ සියයට 2.8ක් වූ කො.පා.මි.ද. වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වෙනස මගින් මනිනු ලබන මතුපිට උද්ධමනය 2019 මැයි මාසය වන විට මැදි තනි අගයක මට්ටම දක්වා ඉහළ ගියේය. ආහාර හා ආහාර නොවන කාණ්ඩයන්හි උද්ධමනය පහළ යෑම හේතුවෙන් 2019 ජුනි මාසයේ සිට අගෝස්තු මාසය දක්වා උද්ධමනයේ කිසියම් පහළ යෑමක් දක්නට ලැබුණි. කෙසේ වෙතත්, අයහපත් කාලගුණික තත්ත්වයන් හේතුවෙන් දේශීය ආහාර සැපයුම කෙරෙහි ඇති වූ අවහිරතා මධ්‍යයේ උද්ධමනය ඉන් අනතුරුව ඉහළ ගිය අතර, සියයට 5ක පමණ මට්ටමක පැවතුණි. ඒ අනුව, කො.පා.මි.ද මත පදනම් වූ වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය මතුපිට උද්ධමනය 2019 වසර අවසානයේදී සියයට 4.8ක් ලෙස වාර්තා විය. ආහාර කාණ්ඩයේ උද්ධමනය ඉහළ යෑම හේතුකොටගෙන 2020 වසරේ පළමු මාස දෙක තුළ ඉහළ යෑමක් වාර්තා කරමින් කො.පා.මි.ද. පදනම් වූ මතුපිට උද්ධමනය 2020 පෙබරවාරි මාසයේදී සියයට 6.2ක් වූ අතර, දේශීය සැපයුම වැඩිදියුණු වීමත් සමඟ ආහාර කාණ්ඩයේ උද්ධමනය පහළ යෑම හේතුවෙන් 2020 මාර්තු මාසයේ දී සියයට 5.4ක් දක්වා පහළ ගියේය. කො.පා.මි.ද. මත පදනම් වූ වාර්ෂික සාමාන්‍ය මතුපිට උද්ධමනය 2018 වසර හා සසඳන විට 2019 වසර අවසානයේදී සියයට 4.3ක මට්ටමේ නොවෙනස්ව පැවතුණි. කො.පා.මි. දර්ශකයට වඩා ආහාර කාණ්ඩය සඳහා ඉහළ බර තැබීමක් සහිත ජා.පා.මි.ද. මත පදනම් වූ වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය මතුපිට උද්ධමනය 2018 වසරේ දෙසැම්බර් මාසයේ පැවති සියයට 0.4ට සාපේක්ෂව 2019 දෙසැම්බර් මාසය වන විට සියයට 6.2 දක්වා ඉහළ ගිය අතර, ආහාර මිල ගණන් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2020 වසරේ පෙබරවාරි මාසය වන විට

7.3 රූප සටහන

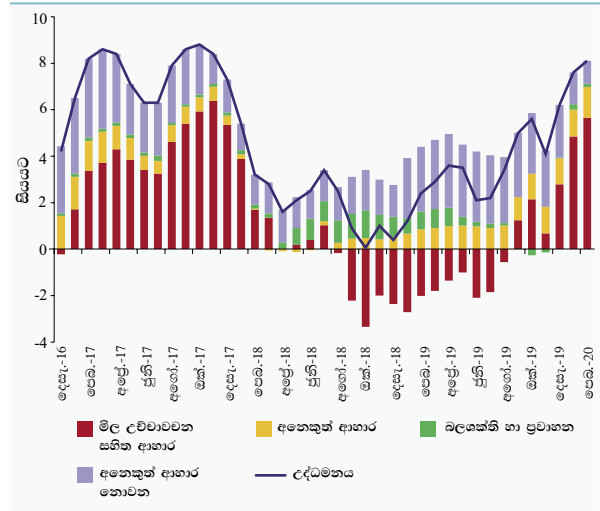
වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය මතුපිට උද්ධමනය සඳහා දායකත්වය (කො.පා.මි.ද.)

මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

7.4 රූප සටහන

වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය මතුපිට උද්ධමනය සඳහා දායකත්වය (ජා.පා.මි.ද.)

මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

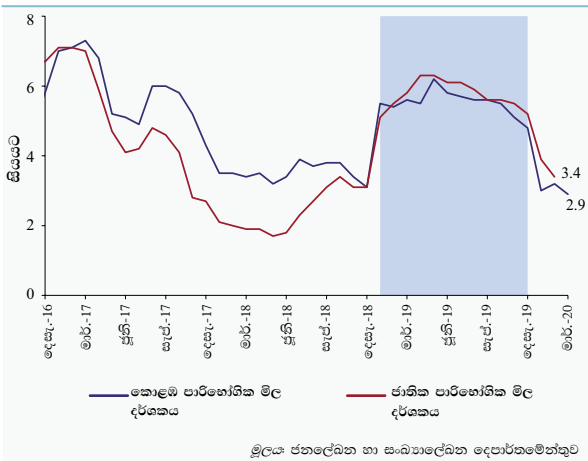
තවදුරටත් සියයට 8.1 දක්වා ඉහළ ගියේය. මේ අතර, ජා.පා.මි.ද. මත පදනම් වූ වාර්ෂික සාමාන්‍ය මතුපිට උද්ධමනය 2018 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 2.1 සිට 2019 වසර අවසානයේදී සියයට 3.5 දක්වා ඉහළ ගියේය. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ උද්ධමන අපේක්ෂා පිළිබඳ සමීක්ෂණයට අනුව, 2019 වසරේදී ව්‍යාපාර අංශයේ උද්ධමන අපේක්ෂා සමස්තයක් ලෙස මැදි තනි අගයක පරාසයේ පැවතුණ අතර, කුටුම්භ අංශයේ උද්ධමන අපේක්ෂා විශේෂයෙන් 2019 වසරේ දෙවන කාර්තුව තුළ දී ඉහළ මට්ටමක පැවතුණි. 2019 වසරේදී කො.පා.මි.ද. මත පදනම් වූ උද්ධමනය ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් වැඩසටහන යටතේ එකඟ වූ ඇතුළත පරාසය තුළ පැවතිණි. ප්‍රමාණවත් හා කාලෝචිත ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ගවල සහාය ඇතිව මැදි කාලීනව උද්ධමනය මැදි තනි අගයක මට්ටමේ පවත්වා ගැනීමට අපේක්ෂා කරන අතර, සැපයුම් අංශයේ සාධක හේතුවෙන් උද්ධමනයේ සිදු වන කෙටි කාලීන උච්චාවචනයන් රජය විසින් සුදුසු ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග මගින් කළමනාකරණය කළ යුතු වේ.

උද්ධමනයේ යටිතල ප්‍රවණතාවන් පිළිබිඹු කරන, මුදල් ප්‍රතිපත්ති අරමුණු උදෙසා වඩාත් ප්‍රයෝජනවත්වන මූලික උද්ධමනය, ආහාර නොවන කාණ්ඩයේ අයිතම කිහිපයක මිල ඉහළ යෑම හේතුකොටගෙන 2019 ජනවාරි මාසයේ ඉහළ යෑමක් පෙන්වූ අතර ඉන්පසු සමස්තයක් වශයෙන් වසර මුළුල්ලේම ස්ථාවරව පැවතුණි. නිවාස කුලී සහ අධ්‍යාපන වියදම් යථාවත් කිරීම, මධ්‍යසාර සහ දුම්කොළ මත වූ බදු ඉහළ නැංවීම සහ පරිපාලිත මිල ගණන් ඉහළ නැංවීම 2019 වසරේ ජනවාරි මාසයේදී මූලික උද්ධමනය ඉහළ යෑම කෙරෙහි

ප්‍රධාන වශයෙන් බලපාන ලදී. මීට අමතරව, සෞඛ්‍ය අංශයේ සිදු වූ මිල ඉහළ යෑම් සහ 2018 වසරේ දී වූ රුපියල අවප්‍රමාණ වීමේ පසු බලපෑමත් සමඟ භාණ්ඩ මිල ඉහළ යෑම ද 2019 වසරේ මැයි මාසය වන විට වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය මූලික උද්ධමනයේ වාර්තා වූ සුළු ඉහළ යෑම කෙරෙහි බලපානු ලැබීය. කෙසේ වෙතත්, කො.පා.මි.ද. පදනම් කරගත් වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය මූලික උද්ධමනය 2019 ජූනි මස සිට ක්‍රමයෙන් පහළ යෑමක් වාර්තා කළ අතර, 2018 දෙසැම්බර් මාසයේ දී වාර්තා කළ සියයට 3.1ක අගය හා සාපේක්ෂව 2019 දෙසැම්බර් මාසයේ දී සියයට 4.8ක් විය. කො.පා.මි.ද. පදනම් කරගත් වාර්ෂික සාමාන්‍ය මූලික උද්ධමනය 2018 වසර අවසානයේදී සටහන් කළ සියයට 3.5ක අගය හා සසඳන කළ 2019 වසර අවසානයේදී සියයට 5.5ක් විය. 2018 වසර අවසානයේදී සියයට 3.1ක් වූ ජා.පා.මි.ද. පදනම් කරගත් වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය මූලික උද්ධමනය 2019 අප්‍රේල් මාසය වන විට සියයට 6.3 දක්වා ඉහළ ගියද, ඉන්පසු ක්‍රමයෙන් පහළ ගියේය. ආහාර නොවන අංශයන්ගේ මිල ගණන් පහළ බැසීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුකොටගෙන ජා.පා.මි.ද. පදනම් කරගත් වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය මූලික උද්ධමනය 2019 වසර අවසානයේදී සියයට 5.2ක් දක්වා පහළ ගියේය. මේ අතර ජා.පා.මි.ද. පදනම් කරගත් වාර්ෂික සාමාන්‍ය මූලික උද්ධමනය 2018 වසර අවසානයේදී වාර්තා කළ සියයට 2.4 සිට 2019 වසර අවසානය වන විට සියයට 5.7 දක්වා ඉහළ ගියේය. කෙසේ නමුත්, 2019 වසර මුලදී සිදු කළ මිල ගැලපීම්වල බලපෑම පහව යාමත් සමඟම කො.පා.මි.ද. මෙන්ම ජා.පා.මි.ද. පදනම් කරගත් මූලික උද්ධමනය 2020 වසරේ පළමු කාර්තුවේදී ශීඝ්‍ර පහළ

7.5 රජය සටහන
වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය මූලික උද්ධමනයේ හැසිරීම

යෑමක් පෙන්වුම් කරන ලදී. ඒ අනුව, කො.පා.මි.ද. පදනම් කරගත් වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය මූලික උද්ධමනය 2020 මාර්තු මාසය වන විට සියයට 2.9 දක්වා ද, ජා.පා.මි.ද. පදනම් කරගත් වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය මූලික උද්ධමනය 2020 පෙබරවාරි මාසය වන විට සියයට 3.4 දක්වා ද මන්දගාමී විය. 2019 දෙසැම්බර් මාසයේ සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ක්‍රියාත්මක කළ විදුලි සංදේශ බදු අඩු කිරීමත් සමඟ විදුලි සංදේශ සහ දත්ත සේවා අංශයේ මිල පහළ යෑමද මෙම වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය මූලික උද්ධමන දර්ශකයන්ගේ පහළ යෑමට හේතු විය.

ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය මගින් ආර්ථිකය තුළ ප්‍රමාණවත් මුදල් සහ ණය සැපයුමක් පවත්වා ගැනීම සහතික කිරීම ද ඉලක්ක කෙරිණි. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයෙහි සහාය ලබමින් 2019 වසර අවසානය වන විට පුළුල් මුදල් සැපයුමෙහි සහ පෞද්ගලික අංශයට සපයන ලද ණයෙහි කිසියම් යථා තත්ත්වයකට පත්වීමක් දක්නට ලැබුණද, පුළුල් මුදල් සැපයුමෙහි (M_2) සහ පෞද්ගලික අංශයට සපයන ලද ණයෙහි වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය වසර තුළ දී අඛණ්ඩව පහළ ගියේය. මන්දගාමී ආර්ථික කටයුතු සහ ඉහළ වෙළඳපොළ ණය අනුපාතික මධ්‍යයේ වසර තුළ දී පෞද්ගලික අංශයට සපයන ලද ණයෙහි පහළ යෑම හේතුවෙන් බැංකු අංශයේ ශුද්ධ දේශීය වත්කමිහි සිදු වූ මන්දගාමී වීම පුළුල් මුදල් සැපයුමේ වර්ධනය පහළ යෑම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් බලපෑවේය. මේ අතර, රජය සහ රජය සතු ව්‍යාපාර ව්‍යවසායයන් මගින් 2019 වසර තුළ දී බැංකු අංශයෙන් ගනු ලැබූ ණය ප්‍රමාණය ඉහළ ගියද, එය 2018 වසර තුළ දී වාර්තා වූ ඉහළ යෑම හා සැසඳීමේදී පහළ මට්ටමක පැවතිණි. මහ බැංකුව මෙන්ම බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල සංචිත රැස්කිරීම ඉහළ යෑමත් සමඟ, 2019 වසර තුළ දී

බැංකු අංශයෙහි ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් ධන මට්ටමකට පත් විය. පෞද්ගලික අංශය විසින් ණය සඳහා ඉල්ලුම සැලකිය යුතු ලෙස පහළ යෑම සහ බැංකු මගින් ණය සැපයීමේදී පෙන්නුම් කළ අවදානම් මඟ හැරීමේ ස්වාභාවය සලකා බලමින්, රජය විසින් 2019 වසර තුළ දී සහ 2020 වසර මුල් කාලයේදී ක්‍රියාමාර්ග ගණනාවක් ගනු ලැබීය. මෙම ක්‍රියාමාර්ග මහ බැංකුවේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග සඳහා තවදුරටත් සහාය සපයන අතර, එමගින් පෞද්ගලික අංශයට සපයන ණය සඳහා සහ සමස්ත ආර්ථික කටයුතු සඳහා සහාය සලසයි. ඒ අනුව, පාස්කු ඉරු දින ප්‍රහාරවලින් අනතුරුව සංචාරක කර්මාන්තයෙහි යථා තත්ත්වයට පත්වීම සඳහා සහාය සැලසීමට 2020 මාර්තු 31 දක්වා ක්‍රියාත්මක වන පරිදි සංචාරක ආශ්‍රිත කර්මාන්ත සඳහා ණය සහන කාලයක් නිවේදනය කරන ලදී. මීට අමතරව, රජය විසින් නිවේදනය කරන ලද රාජ්‍ය මූල්‍ය උත්තේජන ක්‍රියාමාර්ගවලට සමගාමීව, ආර්ථික කටයුතු පුළුල් මට්ටමින් යථා තත්ත්වයකට ගෙන ඒම සඳහා පහසුකම් සැපයීමේ අරමුණින් යුතුව, 2020 ජනවාරි මාසයේ දී සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායයන් සඳහා විශේෂ ණය සහන ක්‍රමයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. මෙම වැඩසටහන යටතේ, සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ අංශයේ ණය ගන්නන් හට ප්‍රාග්ධන ගෙවීම් ආපසු පියවීමට සහන කාලයක් සඳහා ඉල්ලීම් කළ හැකි අතර, අක්‍රීය ණය සඳහා ද එවැනි සහන සලසා දීමට සලකා බැලිය හැකිය. කොවිඩ්-19 වසංගතය ව්‍යාප්ත වීම සමඟ රජය, මහ බැංකුව සහ මූල්‍ය අංශය මගින් තවදුරටත් තීරණාත්මක ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම අවශ්‍ය වූ අතර, ඒ අනුව, ආර්ථික කටයුතුවල දැනට පවතින අවහිරතාවන් මගින් බලපෑමට ලක් වූ අංශ සහ පුද්ගලයන් සඳහා සහාය සැලසීමට ක්‍රියාමාර්ග ගණනාවක් හඳුන්වාදෙන ලදී.

උද්ධමනය මැදි කාලීනව මැදි තනි අගයක මට්ටමේ ස්ථාවරව පවත්වා ගැනීම සහ එමගින් ආර්ථික වර්ධනය එහි විභව මට්ටමට ළඟා වීමට සහාය වීමේ අරමුණින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සිය මුදල් ප්‍රතිපත්තිය නමාශීලී උද්ධමන ඉලක්කකරණ රාමුවකට අනුකූලව ක්‍රියාත්මක කළේය. මෙම රාමුව යටතේ පුරෝකථනය සහ ප්‍රතිපත්ති විශ්ලේෂණ පද්ධතියක් (FPAS) පදනම් කරගත් ආකෘතියක සහාය සමඟ දත්ත පදනම් කරගත් විශ්ලේෂණ මත ඉදිරි දැක්මකින් යුතු මුදල් ප්‍රතිපත්තිය සකස් කර ඇත. උද්ධමනය සියයට 4-6 පරාසය තුළ ස්ථායීව පවත්වා ගැනීමේ අරමුණ ඉටු කර ගැනීම සඳහා වත්මන් මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුවේ මෙහෙයුම් ඉලක්කය වන බර්ත සාමාන්‍ය ඒකීයණ මුදල් අනුපාතිකය (AWCMR) ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික මගින්

මෙහෙයවනු ලැබේ. නමාශීලී උද්ධමන ඉලක්කකරණ රාමුවට අනුකූලව ආකෘතිකරණ හා පුරෝකථන කිරීමේ ධාරිතාවය, අභ්‍යන්තර තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය සහ මුදල් ප්‍රතිපත්තිය පිළිබඳ බාහිර සන්නිවේදනය අඛණ්ඩව වැඩි දියුණු කරන ලදී. කොවිඩ්-19 වසංගතය ව්‍යාප්ත වීමෙන් පැන නගින පෙර නොවූවිරු ප්‍රවණතාවන් සමඟ, වසංගතය මගින් කෙටි කාලයේදී මූල්‍ය අංශය සහ ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය මත ඇතිවිය හැකි බලපෑම වළක්වා ගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට සුවිශේෂී ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට සිදුවනු ඇති නමුත්, ඉන් මැදි කාලීනව උද්ධමනය මැදි තනි අගයක පවත්වා ගනිමින් ආර්ථික වර්ධනය තිරසාරව පවත්වා ගැනීමට සහාය වීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට ඇති හැකියාව මත බලපෑම් ඇති නොවනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ගවල සඵලතාවය සහ තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලියේ විනිවිදභාවය සහ වගවීම ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව මුදල් ප්‍රතිපත්ති සන්නිවේදනය තවදුරටත් ශක්තිමත් කළේය. මුදල් ප්‍රතිපත්ති විවරණ මාධ්‍ය නිවේදනයේ අන්තර්ගතය තවදුරටත් වැඩිදියුණු කිරීම මගින්, මුදල් ප්‍රතිපත්ති තීරණවල පැහැදිලිභාවය සහ විනිවිදභාවය ඉහළ නැංවීමට හැකි විය. මීට අමතරව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වසර තුනක කාල පරාසයක් ආවරණය කරමින් සිය උද්ධමන පුරෝකථන කාර්තුමය පදනමින් ප්‍රකාශයට පත්කිරීම 2020 ජනවාරි මාසයේ දී ආරම්භ කළේය. මැදි කාලීන උද්ධමන පුරෝකථන ප්‍රකාශයට පත්කිරීම මගින් උද්ධමන අපේක්ෂා මනාව පාලනය කිරීමට හැකිවනු ඇතැයි බලාපොරොත්තු වන අතරම, එය මහ බැංකුවේ කාර්යසාධනය ඇගයීමට ද මහජනතාවට සහාය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මේ අතර, මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය සමාලෝචනය කිරීම පිළිබඳ පුවත්පත් සාකච්ඡා සජීව විකාශනය 2019 නොවැම්බර් මාසයේ සිට ආරම්භ වූ අතර, එමගින් පුළුල් ප්‍රේක්ෂක පිරිසකට තත්‍ය කාලීනව තොරතුරු ලබා ගැනීමට අවස්ථාව ලබාදෙන ලදී. තවද, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ඉලක්කකරගත් පිරිස් සඳහා මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුව වැඩිදියුණු කිරීම පිළිබඳව දැනුම්වත් කිරීමේ වැඩසටහන් කිහිපයක් පවත්වන ලදී. වාර්ෂික වාර්තාව, මෑත කාලීන ආර්ථික ප්‍රවණතා ප්‍රකාශනය ඇතුළත්ව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ප්‍රකාශන මගින් සාර්ව ආර්ථික සංවර්ධනය පිළිබඳ තොරතුරු නිරන්තරයෙන් ප්‍රකාශනයට පත් කරන ලද අතර, සාර්ව ආර්ථික සංඛ්‍යාත ද නිතිපතා, සතිපතා, මාසපතා සහ කාර්තුමය පදනමෙන් වෙබ් ප්‍රකාශන මගින් අඛණ්ඩව ප්‍රකාශනයට පත් කරන ලදී. තවද, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සිය ප්‍රතිපත්තිමය තීරණ සහ අපේක්ෂිත වැඩිදියුණු කිරීම් පිළිබඳව තොරතුරු සටහන්,

විවරණිකා සහ වෙනත් ප්‍රකාශන, වැඩමුළු, රැස්වීම්, දේශන හා කථන වැනි සන්නිවේදන ක්‍රම හරහා මහජනතාවට සන්නිවේදනය කළ අතර, එමගින් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාදාමය පිළිබඳ විනිවිදභාවය හා වගවීම වැඩිදියුණු කිරීමට උපකාරී විය.

7.3 පොලී අනුපාතිකවල හැසිරීම

වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව සහ කෙටි කාලීන පොලී අනුපාතික

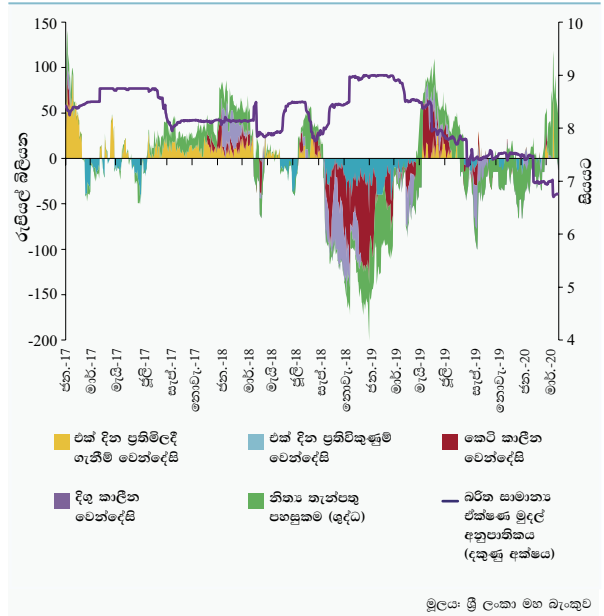
2018 සැප්තැම්බර් මාසයේ සිට හිඟ මට්ටමක පැවති දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ රුපියල් ද්‍රවශීලතාව ප්‍රධාන වශයෙන් 2018 වසරේ අවසාන කාර්තුවේ සිට ක්‍රියාත්මක කරන ලද මුදල් ප්‍රතිපත්ති සහ මෙහෙයුම් ක්‍රියාමාර්ගවල බලපෑම පිළිබිඹු කරමින් ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වී 2019 අප්‍රේල් මාසය මැද වන විට ද්‍රවශීලතා අතිරික්තයක් ලෙස වාර්තා විය. වාණිජ බැංකු වෙතැති සියලුම රුපියල් තැන්පතු වගකීම් සඳහා අදාළ වන ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය 2018 නොවැම්බර් මාසය මැද සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි සියයට 6.00 දක්වා ප්‍රතිශතයක 1.50කින් පහළ දැමීමෙන් ස්ථාවර පදනම මත ද්‍රවශීලතා සැපයීම සිදු කළ ද, 2019 වසර ආරම්භයේ දී මුදල් වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව හිඟ මට්ටමක පැවතිණි. වෙළඳපොළ වෙත ද්‍රවශීලතාව සැපයීම සහ එමගින් එක් දින පොලී අනුපාතික මත වූ පීඩනය අවම කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව අඛණ්ඩව එක් දින, කෙටි කාලීන සහ දිගු කාලීන ප්‍රතිවිකුණුම් ගනුදෙනු සිදු කිරීම මෙන්ම, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ස්ථාවර පදනම මත මිල දී ගැනීම ද සිදු කළේය. කෙසේ වෙතත්, අඛණ්ඩව පැවති හිඟ ද්‍රවශීලතා තත්ත්වයන් හේතුවෙන් මහ බැංකුව විසින් ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය 2019 මාර්තු 01 වැනි දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි සියයට 5.00 දක්වා ප්‍රතිශතයක 1.00කින් තවදුරටත් අඩු කළේය. 2018 නොවැම්බර් මාසයේ දී සහ 2019 මාර්තු මාසයේ දී ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය පහළ දැමීම මගින් රුපියල් බිලියන 150ක පමණ ද්‍රවශීලතාවක් දේශීය මුදල් වෙළඳපොළට ස්ථාවර පදනම මත සපයන ලදී. මේ අතර, 2018 සිව්වන කාර්තුවේ දී දේශපාලන ක්ෂේත්‍රයේ ඇති වූ අනපේක්ෂිත තත්ත්වයන් හේතුවෙන් රජයේ ණය ගැනීමේ වැඩසටහන අවහිර වීම මධ්‍යයේ 2019 ජනවාරි මාසයේදී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ප්‍රාථමික වෙළඳපොළෙන් මිලදී ගැනීම සහ රජය විසින් ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරවලින් ලද ලැබීම් රුපියල්වලට පරිවර්තනය කිරීම මගින් වෙළඳපොළ

රුපියල් ද්‍රවශීලතාව තවදුරටත් වර්ධනය විය. මෙම ද්‍රවශීලතා සැපයීම් සහ උත්සව සමයෙන් පසුව බැංකු වෙත ව්‍යවහාර මුදල් ආපසු ලැබීමත් සමඟ, 2019 අප්‍රේල් මාසය මැද වන විට දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතා තත්ත්වය අතිරික්තයක් දක්වා වර්ධනය වීමක් වාර්තා විය. තවද, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළෙන් විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීමත් සමඟ මුදල් වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව ඉහළ යෑම හේතුවෙන් බරිත සාමාන්‍ය ඒකාංග මුදල් අනුපාතිකය ප්‍රතිපත්ති අනුපාතික කොරිඩෝවෙහි මධ්‍යයයේ පවත්වා ගැනීම සඳහා 2019 වසරේ මැයි සිට ජූලි දක්වා කාලය තුළ එක් දින, කෙටි කාලීන සහ දිගු කාලීන පදනමින් ප්‍රති මිලදී ගැනීමේ ගනුදෙනු සිදුකරමින් විවට වෙළඳපොළ මෙහෙයුම් හරහා අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව අවශෝෂණය කර ගැනීමට මහ බැංකුවට සිදුවිය. කෙසේ වෙතත්, බැංකු අතර ද්‍රවශීලතා ව්‍යාප්තියෙහි අසමමිතිකතාවක් විටින් විට පැවති අතර, එම අසමමිතික ද්‍රවශීලතා ව්‍යාප්තියෙහි බලපෑම අවම කරමින් බරිත සාමාන්‍ය ඒකාංග මුදල් අනුපාතිකය ප්‍රතිපත්ති අනුපාතික කොරිඩෝව මධ්‍යයයේ පවත්වාගෙන යෑම සඳහා 2019 අගෝස්තු මාසය මැද සිට භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ස්ථාවර පදනම මත මිලදී ගැනීම් කිහිපයක් සිදු කිරීමට අමතරව එක් දින සහ කෙටි කාලීන පදනම මත ප්‍රතිවිකුණුම් ගනුදෙනු සිදු කිරීමට ද ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට සිදු විය. කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් තොගය කල්පිරීම, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් නියමිත කල්පිරීමේ කාලයට පෙර අලෙවි කිරීම, විදේශ විනිමය හුවමාරු ගිවිසුම් කල්පිරීම සහ නියමිත විදේශ ණය ආපසු ගෙවීම් මෙන්ම විනිමය අනුපාතිකයේ අක්‍රමවත් හැඩගැසීම් වැළැක්වීම සඳහා විදේශ විනිමය විකිණීම යනාදියෙහි බලපෑම පිළිබිඹු කරමින් 2019 අගෝස්තු මාසය අවසානයේ දී මුදල් වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව හිඟ මට්ටමට පත් විය. මේ අතර, මුදල් වෙළඳපොළෙහි පුරෝකථනය කරන ලද අඛණ්ඩ හිඟ ද්‍රවශීලතාව සැලකිල්ලට ගනිමින් 2019 සැප්තැම්බර් මාසයේ සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ස්ථාවර පදනම මත භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ගනුදෙනු සිදු කිරීම ආරම්භ කළේය. ඒ අනුව, 2019 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 47.7ක දිගු කාලීනව ද්‍රවශීලතාව වෙළඳපොළ වෙත සපයමින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ස්ථාවර පදනම මත මිල දී ගන්නා ලදී. ඉන් අනතුරුව, 2019 සැප්තැම්බර් මස මැද වන විට මුදල් වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව අතිරික්ත මට්ටමක් බවට පත් වූ අතර, 2019 වසර අවසානය වන විට එක් දින ද්‍රවශීලතා අතිරික්තය රුපියල් බිලියන

7.6 රූප සටහන
දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ රුපියල් ද්‍රවශීලතාව සහ ද්‍රවශීලතා කළමනාකරණය

37.9ක් විය. තව ද, 2018 වසරේ දී බැංකු නොවන ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් හට විවට වෙළඳපොළ වෙන්දේසි සඳහා ප්‍රවේශවීම අත්හිටුවනු ලැබූ හෙයින් ඔවුන් හට 2019 සැප්තැම්බර් මස 06 වැනි දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි භාණ්ඩාගාර සුරැකුම්පත් සඳහා වන ද්‍රවශීලතා ආධාරක පහසුකම (LSF) හඳුන්වාදෙන ලදී. මේ අතර, කොවිඩ්-19 වසංගතය ව්‍යාප්ත වීම හේතුකොටගෙන ආර්ථික කටයුතු මත ඇතිවන අවහිරතා සහ මූල්‍ය වෙළඳපොළ මත ඇතිවිය හැකි පීඩනය වළක්වාලීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 2020 පළමු කාර්තුව තුළ දී මුදල් ප්‍රතිපත්ති හා මෙහෙයුම් ක්‍රියාමාර්ග හරහා වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතා තත්ත්වය වැඩි දියුණු කිරීමට පියවර ගනු ලැබීය.

හිඟ ද්‍රවශීලතා තත්ත්වයන් හේතුවෙන් 2018 සැප්තැම්බර් මාසයේ සිට එක්දින අන්තර් බැංකු බරිත සාමාන්‍ය ඒකාංග මුදල් අනුපාතිකය ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවේ ඉහළ සීමාවෙහි පැවති අතර, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයන් සමඟ වර්ධනය වූ ද්‍රවශීලතා තත්ත්වය හේතුවෙන් 2019 මාර්තු මාසයේ සිට ක්‍රමයෙන් පහළ යෑම ආරම්භ වී ඉන්පසුව ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවේ මධ්‍යය ආසන්නයේ පැවතිණි. දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ තුළ පැවති හිඟ ද්‍රවශීලතා තත්ත්ව පිළිබිඹු කරමින් 2018 සැප්තැම්බර් මස සිට 2019 පෙබරවාරි දක්වා කාලය තුළ දී බරිත සාමාන්‍ය ඒකාංග

7.2 සංඛ්‍යා සටහන
 තෝරාගත් මුදල් වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික

	වාර්ෂික පොලී අනුපාතිකය සියයට							
	බරිත සාමාන්‍ය ඒකීය මුදල් අනුපාතිකය		එක් දින විවට වෙළඳපොළ වෙන්දේසි		ශ්‍රී ලංකා අන්තර් බැංකු අර්පණ අනුපාතිකය (එක් දින)		ශ්‍රී ලංකා අන්තර් බැංකු අර්පණ අනුපාතිකය (මාස 12)	
	කාලපරිච්ඡේදය අග	මාසික සාමාන්‍යය	ප්‍රතිමිලදී ගැනුම්	ප්‍රතිවිකුණුම්	කාලපරිච්ඡේදය අග	මාසික සාමාන්‍යය	කාලපරිච්ඡේදය අග	මාසික සාමාන්‍යය
දෙසැ-16	8.42	8.41	7.43	-	8.44	8.43	12.00	12.00
දෙසැ-17	8.15	8.13	7.25	-	8.15	8.15	12.18	12.19
දෙසැ-18	8.95	8.96	-	8.98	9.00	9.00	11.80	11.77
මාර්. - 19	8.51	8.80	-	8.59	8.59	8.88	11.96	11.97
ජූනි -19	7.86	7.94	7.74	-	7.91	7.97	11.47	11.51
සැප්. - 19	7.45	7.45	7.38	7.45	7.45	7.46	10.58	10.64
දෙසැ-19	7.45	7.51	-	7.50	7.51	7.54	10.33	10.42

මූලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

මුදල් අනුපාතිකය බොහෝ විට ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවේ ඉහළ සීමාවේ පැවතිණි. 2019 මාර්තු මාසයේ සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි ව්‍යවස්ථාපිත සංවිත අනුපාතය පහළ දැමීමත් සමඟ බරිත සාමාන්‍ය ඒකීය මුදල් අනුපාතිකය ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවේ මධ්‍යය දක්වා අඩු විය. 2019 මැයි මාසය අවසානයේදී ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික පදනම් අංක 50කින් පහළ දැමීමත් සමඟ බරිත සාමාන්‍ය ඒකීය මුදල් අනුපාතිකය ද පහළ ගොස් 2019 අගෝස්තු මාසය තෙක් බොහෝ විට ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවේ මධ්‍යයට වඩා පහළින් පැවතිණි. 2019 අගෝස්තු මාසයේ දී ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික පදනම් අංක 50කින් තවදුරටත් අඩු කිරීමත් සමඟ බරිත සාමාන්‍ය ඒකීය මුදල් අනුපාතිකය ද පහළ ගිය අතර, එය ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවේ මධ්‍යය ආසන්නයේ පවත්වාගෙන යෑම සඳහා විවට වෙළඳපොළ කටයුතු සිදු කරන ලදී. බරිත සාමාන්‍ය ඒකීය මුදල් අනුපාතිකය 2018 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 8.95 සිට 2019 වසර අවසානය වන විට සියයට 7.45 දක්වා පදනම් අංක 150කින් අඩු විය. දෛනික විවට වෙළඳපොළ ප්‍රතිවිකුණුම් වෙන්දේසි සඳහා වන බරිත සාමාන්‍ය ඵලදා අනුපාතික ද 2018 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 8.98 සිට 2019 වසර අවසානය වන විට සියයට 7.50 තෙක් අඩු වූ අතර දෛනික විවට වෙළඳපොළ ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් වෙන්දේසි සඳහා වන බරිත සාමාන්‍ය ඵලදා අනුපාතික ද 2019 වසරේ දී සිදු කළ ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික පහළ දැමීම් හා අනුකූලව අඩු විය. මේ අතර, ශ්‍රී ලංකා අන්තර් බැංකු අර්පණ අනුපාතික ද 2019 වසර තුළ දී පහළ ගියේය. 2019 වසර අවසානය වන විට එක් දින සහ මාස දොළහක් සඳහා අන්තර් බැංකු අර්පණ අනුපාතික, 2018 වසර අවසානයේ දී පැවති සියයට 9.00

සහ සියයට 11.80 හා සැසඳීමේ දී, පිළිවෙළින්, සියයට 7.51ක් සහ සියයට 10.33ක් විය. ආර්ථික කටයුතුවලට සහාය වීම සඳහා 2020 පළමු කාර්තුව තුළ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික පදනම් අංක 75කින් පහළ දැමූ අතර ඒ හා සමගාමීව බරිත සාමාන්‍ය ඒකීය මුදල් අනුපාතිකය ද පහළ ගියේය. මේ අතර, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2020 ජූලි මස 01 වැනි දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි ශ්‍රී ලංකා අන්තර් බැංකු අර්පණ අනුපාතික ගණනය කිරීම සහ ප්‍රකාශයට පත්කිරීම අන්තිවුවීමට තීරණය කරන ලදී. මෙම තීරණයට එළඹීම සඳහා දේශීය මූල්‍ය වෙළඳපොළ තුළ ණය උපකරණ සඳහා වන පදනම් මිල තීරණය කිරීමේ දී ශ්‍රී ලංකා අන්තර් බැංකු අර්පණ අනුපාතික භාවිතා කිරීම අවම වීම, ලන්ඩන් අන්තර් බැංකු අර්පණ අනුපාතික (LIBOR) ඇතුළුව එවැනි අර්පණ අනුපාතික ගණනය කිරීම හා ප්‍රකාශයට පත් කිරීමෙන් ගෝලීය වශයෙන් බැහැරවීමේ ප්‍රවණතාව, අන්තර් බැංකු වෙළඳපොළෙහි දිගු කාලීන පරිණත කාල සීමාවන් සඳහා පවතින අඩු පරිමාවන් හමුවේ අර්පණ අනුපාතික වාර්තා කිරීම නවතාලීම සඳහා බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් කරන ලද ඉල්ලීම් සහ දේශීය මූල්‍ය වෙළඳපොළ තුළ විකල්ප පදනම් පොලී අනුපාතික පැවතීම යනාදී කරුණු සැලකිල්ලට භාජනය කෙරිණ. වෙළඳපොළ සහභාගිවන්නන්හට විකල්ප පදනම් පොලී අනුපාතිකයක් වෙත මාරු වීමට කාලය ලබා දෙමින්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු වාර්තා කරනු ලබන අර්පණ අනුපාතික පදනම් කර ගනිමින් ශ්‍රී ලංකා අන්තර් බැංකු අර්පණ අනුපාතික 2020 ජූනි මස 30 වැනි දින දක්වා අඛණ්ඩව ප්‍රකාශයට පත් කරනු ඇත.

රජයේ සුරැකුම්පත් මත ඵලදා අනුපාතික

රජයේ අරමුදල් අවශ්‍යතාව ඉහළ යෑම මධ්‍යයයේ දුර්වල වූ වෙළඳපොළ අපේක්ෂා හේතුකොටගෙන 2019 වසරේ අවසාන කාලය තුළ දී භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ඵලදා අනුපාතිකවල යම් ඉහළ යෑමක් දක්නට ලැබුණද, මුදල් තත්ත්වයේ ලිහිල්වීම පිළිබිඹු කරමින්, 2019 වසරේ දී රජයේ සුරැකුම්පත් මත ඵලදා අනුපාතික සැලකිය යුතු පහළ යෑමක් පෙන්නුම් කළේය. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය සමඟ පැවති අතිරික්ත ද්‍රවශීලතා මට්ටම්, 2019 වසරේ මාර්තු හා ජූනි මාසවලදී නිකුත් කරන ලද ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරවලින් ලද මුදල් සමඟ විදේශීය මූල්‍යන පහසුකම් පැවතීම, භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ප්‍රාථමික වෙන්දේසි ක්‍රමය විධිමත් කිරීම හා මනාව පාලනය වූ උද්ධමන අපේක්ෂාවන්ගේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2018 වසරේ අවසානයට සාපේක්ෂව 2019 වසරේ දී රජයේ සුරැකුම්පත් මත ඵලදා අනුපාතික සැලකිය යුතු ලෙස පහළ ගියේය. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 2018 වසරේ නොවැම්බර් මාසයේ දී හා 2019 වසරේ මාර්තු මාසයේ දී ව්‍යවස්ථාපිත සංවින අනුපාතය අඩු කිරීම මගින් ද්‍රවශීලතාව සැපයීමත් සමඟ පෞද්ගලික අංශයට සපයන ලද ණයෙහි මන්දගාමී වර්ධනය මධ්‍යයයේ වාණිජ බැංකුවලට රජයේ සුරැකුම්පත් මත වැඩි වශයෙන් ආයෝජනය කිරීම සඳහා පෙළඹවීමක් ඇති කෙරිණි. මූල්‍ය ආයතන විසින් පිරිනමන තැන්පතු පොලී අනුපාතික සඳහා 2019 අප්‍රේල් මාසයේ දී ඉහළ සීමාවන් පැනවීම හේතුවෙන් තැන්පතු පොලී අනුපාතික සැලකිය යුතු ලෙස පහළ ගිය අතරම, ඒ හේතුවෙන්

සැලකිය යුතු ඉතුරුම් ප්‍රමාණයක් මූල්‍ය ආයතනවල සිට රජයේ සුරැකුම්පත් වෙතට ගලා ඒම ඵලදා අනුපාතිකය පහළ යෑම සඳහා දායක වී ඇත. කෙසේ වුවද, රජයේ සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළ වෙතින් විදේශ ආයෝජන පිටතට ගලා යෑම, රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති දිශානතියේ අවිනිශ්චිතභාවය හා රජයේ අරමුදල් අවශ්‍යතාව ඉහළ යෑමෙහි බලපෑම් හේතුවෙන් 2019 වසර අග භාගයේදී භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වල ඵලදා අනුපාතික ඉහළ යෑමක් පෙන්නුම් කළේය. වසර අගදී එවැනි ඉහළ යෑමක් වාර්තා වුවද, දින 91, දින 182 හා දින 364ක කල්පිරීමක් සහිත භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා වූ ඵලදා අනුපාතික 2019 වසර තුළ දී, පිළිවෙළින්, සියයට 7.51ක්, සියයට 8.02ක් හා සියයට 8.45ක් දක්වා, පිළිවෙළින්, පදනම් අංක 250කින්, පදනම් අංක 197කින් සහ පදනම් අංක 275කින් පහළ ගියේය.

වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතිකවල සමස්ත පහළ යෑමට අනුකූලව ප්‍රාථමික වෙළඳපොළ තුළ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල ඵලදා අනුපාතික 2019 වසරේ දී සැලකිය යුතු ලෙස පහළ ගිය අතර, රජය විසින් විදේශ මුදලින් වටිනාකම නාමනය කරන ලද ණය උපකරණ තරගකාරී ඵලදා අනුපාතික යටතේ නිකුත් කළේය. භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර නිකුත් කිරීමේදී රජය විසින් 2019 වසරේ පළමු භාගයේදී කෙටි කාලීන හා මැදි කාලීන බැඳුම්කර මත වැඩි වශයෙන් පදනම් වූ අතරම, වසර 10 සිට වසර 20 දක්වා වූ දිගු කාලීන කල්පිරීමේ කාලසීමාවක් සහිත බැඳුම්කර 2019 වසරේ දෙවන භාගයේදී වැඩි වශයෙන් නිකුත් කළේය. ඒ අනුව, 2019 වසරේදී කෙටි කාලීන හා මැදි කාලීන කල්පිරීම් සහිත භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල ඵලදා අනුපාතික පදනම් අංක 182 - 223ක් අතර ප්‍රමාණයකින් පහළ ගිය අතර, දිගු කාලීන කල්පිරීම් සහිත භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල ඵලදා අනුපාතික පදනම් අංක 131 - 200කින් පහළ ගියේය. මෙම පහළ යෑම් සමඟ, වසර 10, වසර 15 හා වසර 20ක කල්පිරීම් සහිත භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල ඵලදා අනුපාතික 2019 වසර අවසානයේ දී, පිළිවෙළින්, සියයට 10.23, සියයට 10.59 හා සියයට 10.68ක් ලෙස වාර්තා විය. තවද, වසර 10ක කල්පිරීමක් සහිත භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර 2020 වසරේ මුල් කාලයේ දී සියයට 10කට වඩා අඩු මට්ටමක් දක්වා පහළ ගිය අතර, එය 2015 වසරෙන් පසුව වසර 10ක කල්පිරීමේ කාලසීමාවන් සඳහා වාර්තා වූ පහළම ඵලදා අනුපාතිකය විය. 2019 වසර අවසානය වන විට භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා වූ ඵලදා අනුපාතිකවල දක්නට ලද පීඩනය ප්‍රාථමික භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර වෙළඳපොළ තුළ දක්නට නොලැබීම සැලකිය යුතු කරුණකි. මේ අතර, රජය විසින් විදේශීය

7.7 රජය සටහන
භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා
ප්‍රාථමික වෙළඳපොළ ඵලදා අනුපාතික (අ)

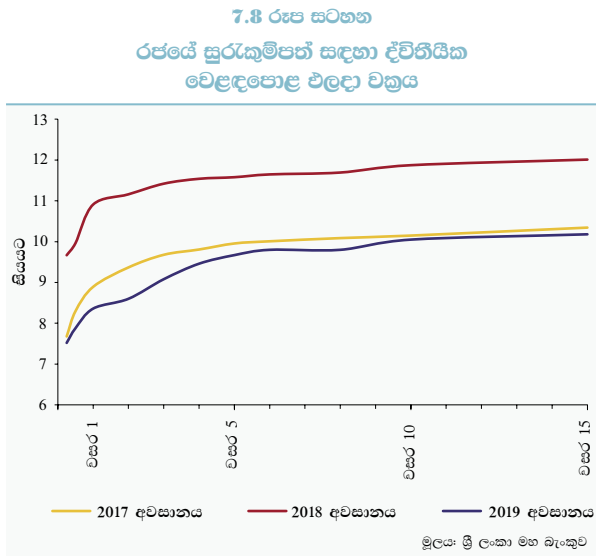

මූලාශ්‍ර: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
(අ) ලංසු පිළිගත නොහැකිවීම හෝ අදාළ පරිණත කාලය සඳහා සුරැකුම්පත් නිකුතු ඉදිරිපත් නොකිරීම හේතුවෙන් ඇතැම් සති සඳහා ඵලදා අනුපාතික වාර්තා නොවේ.

මුදලින් වටිනාකම නාමනය කර නිකුත් කරන ණය සුරැකුම්පත්, එනම් ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර හා ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර හේතුවෙන් රුපියල්වලින් නිකුත් කරන ලද ණය උපකරණයන්ගේ ඵලදා අනුපාතික මත ඇතිවන පීඩනය යම්තාක් දුරකට ලිහිල් විය. රජය විසින් 2019 වසරේ ජනවාරි සහ මැයි මාසයේදී පැවැත්වූ වෙන්දේසි තුළ දී කෙටි හා මැදි කාලීන ලෙස එක්සත් ජනපද ඩොලර් වලින් යුතු ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර ස්ථාවර සහ විචල්‍ය අනුපාතික යටතේ නිකුත් කළ අතර, එමගින් රැස්කළ මුදල් ප්‍රමාණ, පිළිවෙළින්, එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 179.7, එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 165.5ක් විය. ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කරවල සියලුම කල්පිරීම් වලට අදාළ පොලී අනුපාතික 2019 වසර තුළ දී මිශ්‍ර හැසිරීමක් පෙන්නුම් කළේය. තවද, 2019 වසරේ මාර්තු සහ ජූනි මාසවලදී ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතු දෙකක් සිදුකළ අතර, ඉන්, පිළිවෙළින්, එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.4ක් සහ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.0ක් රැස්කර ගන්නා ලදී. 2019 මාර්තු මාසයේ දී වසර 5 සහ වසර 10ක කල්පිරීම් සහිත ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර, පිළිවෙළින්, සියයට 6.85 සහ සියයට 7.85 යන පොලී අනුපාතික යටතේ නිකුත් කළ අතර, එය එම කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී ඊට අනුරූපී එක්සත් ජනපද භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ඵලදා අනුපාතිකවලට වඩා පදනම් අංක 441-521කින් පමණ ඉහළ අගයක් වේ. 2019 ජූනි මාසයේ දී වසර 5 සහ වසර 10ක කල්පිරීම් සහිත ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර, පිළිවෙළින්, සියයට 6.35 හා සියයට 7.55 යන පොලී අනුපාතික යටතේ නිකුත් කළ අතර, එය එම කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී ඊට අනුරූපී එක්සත් ජනපද භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ඵලදා අනුපාතිකවලට වඩා පදනම් අංක 460-553කින් ඉහළ අගයක් වේ.

ප්‍රාථමික වෙළඳපොළ ඵලදා අනුපාතිකවල සමස්ත පහළ යෑම පිළිබිඹු කරමින් 2019 වසර තුළ රජයේ සුරැකුම්පත් සඳහා වන ද්විතීයික වෙළඳපොළ ඵලදා වක්‍රය කෙටි හා මැදි කාලීන ඵලදා අනුපාතිකයන්ගෙන් වැඩි පහළ යෑමක් පිළිබිඹු කරමින් පහළට විතැන් විය. ඒ අනුව, දින 91, දින 182 සහ දින 364ක කල්පිරීම් සහිත භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වලට අදාළ ද්විතීයික වෙළඳපොළ ඵලදා අනුපාතික 2018 වසර අවසානයේ පැවති මට්ටම හා සැසඳීමේදී 2019 අවසානයේදී, පිළිවෙළින්, සියයට 7.52, සියයට 7.88 සහ සියයට 8.36ක් දක්වා, පිළිවෙළින්, පදනම් අංක 215, පදනම් අංක 208 හා පදනම් අංක 255කින් පහළ ගියේය. භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ඵලදා අනුපාතිකද 2019 වසර තුළ දී පදනම් අංක 164 සිට පදනම් අංක 256ක පරාසයකින් පහළ ගියේය. 2018 වසර

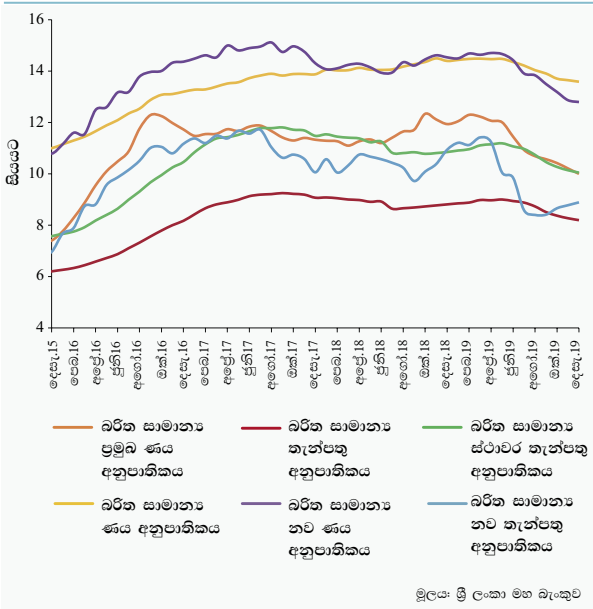
අවසානයේ පැවති ඵලදා අනුපාතික හා සැසඳීමේදී, 2019 වසර අවසානයේදී ද්විතීයික වෙළඳපොළෙහි වසර දෙකක කාලයක් සඳහා වූ බැඳුම්කර ඵලදා අනුපාතික සියයට 8.60ක් දක්වා පදනම් අංක 256කින් පහළ ගිය අතර, වසර 5ක් හා වසර 10ක් සඳහා වූ බැඳුම්කර ඵලදා අනුපාතික, පිළිවෙළින්, සියයට 9.67 සහ සියයට 10.05 දක්වා පදනම් අංක 191කින් හා 182කින් පහළ ගියේය. ඵලදා වක්‍රය පහළට විතැන්වීම මගින් ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවෙන් පසුව වර්ධනය වූ වෙළඳපොළ අපේක්ෂා, ලිහිල් වූ මුදල් ප්‍රතිපත්තිය හා මුදල් තත්ත්වය මෙන්ම මනාව පාලනය වූ උද්ධමන අපේක්ෂා පිළිබිඹු කරයි.

තැන්පතු සහ ණය පොලී අනුපාතික

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වසර තුළ දී ගනු ලැබූ ප්‍රතිපත්ති හා නියාමන ක්‍රියාමාර්ගවලට ප්‍රතිචාර ලෙස බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල තැන්පතු පොලී අනුපාතික 2019 වසරේ මැයි මාසයේ සිට සැලකිය යුතු ලෙස පහළ යෑමක් පෙන්නුම් කළේය. විශේෂයෙන්ම, ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික 2019 වසරේ මැයි හා අගෝස්තු මාස වලදී පහළ දැමීම, ද්‍රවශීලතා තත්ත්වයන් වැඩිදියුණු වීම හා 2019 වසරේ අප්‍රේල් මස 26 වැනි දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි බැංකු හා බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතනවල තැන්පතු සඳහා උපරිම පොලී අනුපාතික සීමා පැනවීම තැන්පතු පොලී අනුපාතික පහළ යෑම සඳහා හේතු විය. ඒ අනුව, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු වෙතැති සියලුම පොලී උපයන රුපියල් තැන්පතුවලට අදාළ පොලී අනුපාතිකවල හැසිරීම පිළිබිඹු කරනු ලබන බර්ත සාමාන්‍ය තැන්පතු අනුපාතිකය, 2019 අප්‍රේල් මාසය අවසානයේ දී වාර්තා කළ සියයට 8.97 සිට

7.9 රූප සටහන
වාණිජ බැංකු ණය සහ තැන්පතු අනුපාතික

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

2019 වසර අවසානය වන විට සියයට 8.20ක් දක්වා පදනම් අංක 77කින් පහළ ගියේය. තවද, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු වෙතැති සියලුම පොලී උපයන කාලීන තැන්පතුවලට අදාළ පොලී අනුපාතික මත පදනම් වූ බරිත සාමාන්‍ය ස්ථාවර තැන්පතු අනුපාතිකය ද 2019 අප්‍රේල් මාසය අවසානයේ දී පැවති සියයට 11.15 සිට 2019 වසර අවසානය වන විට සියයට 10.05ක් දක්වා පදනම් අංක 110කින් පහළ ගියේය. 2018 වසර අවසානයේදී බරිත සාමාන්‍යය තැන්පතු අනුපාතිකය සහ බරිත සාමාන්‍යය ස්ථාවර තැන්පතු අනුපාතිකය, පිළිවෙළින්, සියයට 8.81ක් සහ සියයට 10.85ක් විය. මේ අතර, මාසයක් තුළ වාණිජ බැංකු විසින් රැස්කරන ලද සියලුම නව තැන්පතුවලට අදාළ පොලී අනුපාතිකවල හැසිරීම පිළිබිඹු කරනු ලබන බරිත සාමාන්‍ය නව තැන්පතු අනුපාතිකය, 2019 වසරේ අප්‍රේල් මාසය අවසානයේදී පැවති සියයට 11.24 සිට 2019 වසරේ අගෝස්තු මාසය වන විට සියයට 8.40ක් දක්වා පදනම් අංක 284කින් පහළ ගියේය. කෙසේ වුවද, 2019 වසරේ සැප්තැම්බර් මස 24 වැනි දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි බලපත්‍රලාභී බැංකුවල තැන්පතු අනුපාතික මත පනවා තිබූ උපරිම සීමා ඉවත් කිරීමත් සමඟ බරිත සාමාන්‍යය නව තැන්පතු අනුපාතිකය 2019 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසය අවසානයේ සිට වසර අවසානය දක්වා කාලය තුළ පදනම් අංක 49කින් ඉහළ ගියේය. තැන්පතු පොලී අනුපාතික පහළ මට්ටමක පැවතිය ද තැන්පතු අනුපාතිකයන්ට සාපේක්ෂව අඩු

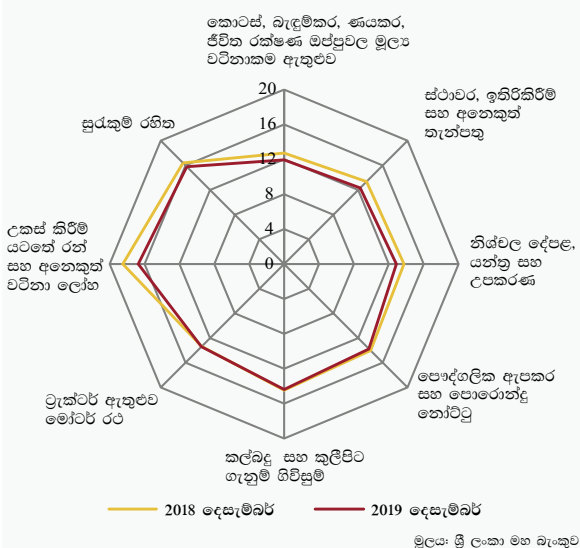
මට්ටමක පැවති උද්ධමනය හේතුවෙන් 2019 වසර තුළ දී තැන්පත්කරුවන්ට ධනාත්මක මූර්ත ප්‍රතිලාභ හිමි විය.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයක් අනුගමනය කළ ද වාණිජ බැංකු ණය පොලී අනුපාතික පහළ යෑමේදී ඉතා මන්දගාමී තත්ත්වයක් පෙන්නුම් කළ බැවින් 2019 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසයේ දී ණය පොලී අනුපාතික සඳහා උපරිම සීමා පැනවීමත් සමඟ සැලකිය යුතු ලෙස පහළ ගියේය. ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ තැන්පතු අනුපාතික සඳහා උපරිම පොලී අනුපාතික සීමා පැනවීම හා ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය අඩු කිරීම හේතුවෙන් අරමුදල් පිරිවැය පහළ ගියද, වසරේ පළමු මාස නවය තුළ දී වෙළඳපොළ ණය අනුපාතික ඉහළ මට්ටමක පැවතිණි. ඒ අනුව, මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික වෙත කාර්යක්ෂමව සම්ප්‍රේෂණය කිරීම අරමුණු කරගනිමින්, 2019 වසරේ සැප්තැම්බර් මස 24 වැනි දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ණය අනුපාතික සඳහා උපරිම සීමා පැනවීය. විශේෂයෙන්ම, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් බලපත්‍රලාභී බැංකුවලට කරන ලද නියෝගයට අනුව රුපියල් ණය සහ අත්තිකාරම් සඳහා වන ණය අනුපාතික 2019 වසරේ අප්‍රේල් මාසය අවසානයේදී පැවති මට්ටමේ සිට 2019 වසරේ ඔක්තෝබර් මාසයේ 15 වන දින වන විට පදනම් අංක 200කින් අඩු කිරීම අවශ්‍යය විය. තවද, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල සතිපතා ගණනය කරනු ලබන බරිත සාමාන්‍ය ප්‍රමුඛ ණය අනුපාතිකය, 2019 වසරේ අප්‍රේල් 26 වන දින පැවති මට්ටමේ සිට 2019 වසරේ නොවැම්බර් 01 වන දින වන විට පදනම් අංක 150කින් ද, 2019 දෙසැම්බර් 27 දින වන විට පදනම් අංක 250කින් ද පහළ දැමීමට බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු වලට නියෝග කරන ලදී. මීට අමතරව, ණයපත් අත්තිකාරම් හා පෙර ගිවිසගත් තාවකාලික අයිරා සඳහා වන පොලී අනුපාතික, 2019 වසරේ නොවැම්බර් 01 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි, පිළිවෙළින්, වසරකට සියයට 28ක සහ සියයට 24ක උපරිම සීමාවන්ට යටත් කරන ලදී. මෙම මුදල් හා නියාමන ක්‍රියාමාර්ගයන්ට ප්‍රතිචාර වශයෙන් බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් සිය ප්‍රධාන ගනුදෙනුකරුවන්හට ලබා දෙන කෙටි කාලීන ණය සහ අත්තිකාරම් සඳහා වන පොලී අනුපාතික මත පදනම්ව සතිපතා ගණනය කරනු ලබන බරිත සාමාන්‍ය ප්‍රමුඛ ණය අනුපාතිකය, 2018 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ සියයට 12.09ක සිට 2019 වසර අවසානයේදී සියයට

9.74ක් දක්වා පදනම් අංක 235කින් පහළ ගියේය. තවද, සතිපතා බර්ත සාමාන්‍ය ප්‍රමුඛ ණය අනුපාතිකයෙහි මාසික සාමාන්‍ය වශයෙන් ගණනය කරනු ලබන මාසික බර්ත සාමාන්‍ය ප්‍රමුඛ ණය අනුපාතිකය, 2018 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 11.94ක සිට 2019 වසර අවසානයේ දී සියයට 10.00ක් දක්වා පදනම් අංක 194කින් අඩු විය. මාසයක කාලයක් තුළ වාණිජ බැංකු විසින් සපයන ලද නව ණය සහ අන්තිකාරම්වලට අදාළ බර්ත සාමාන්‍ය නව ණය අනුපාතිකය ද 2018 වසර අවසානයේ සිට පදනම් අංක 174කින් අඩු වෙමින් සියයට 12.80ක් ලෙස 2019 වසර අවසානයේ දී වාර්තා විය. බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල පවතින සමස්ත ණය හා අන්තිකාරම් මත පදනම්ව ගණනය කරනු ලබන බර්ත සාමාන්‍ය ණය අනුපාතිකය 2019 වසර තුළ දී සියයට 13.59ක් දක්වා පදනම් අංක 81කින් පහළ ගියේය. මේ අතර, එක් එක් වාණිජ බැංකු අනුව සලකා බලන විට බර්ත සාමාන්‍ය ණය පොලී අනුපාතික, 2018 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 10.96 - 17.25 පරාසය හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානයේ දී සියයට 9.41 - 16.66 අතර පරාසයක පැවතියේය. තවද, ට්‍රැක්ටර් ඇතුළුව මෝටර් රථ යන සුරැකුම් මත වූ ණය හැර අනෙකුත් සියලුම සුරැකුම් සඳහා අදාළ පොලී අනුපාතික 2018 වසර හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානය වන විට පහළ යෑමක් පෙන්නුම් කළේය. කෙසේ වුවද, වසර තුළ දී ණය අනුපාතිකවල පහළ යෑම අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා අඩු විය.

7.10 රූප සටහන
සුරැකුම් වර්ගය අනුව වාණිජ බැංකුවල
බර්ත සාමාන්‍ය ණය අනුපාතික (%)

සෑම වසරක් අවසානයේදීම මුදල් මණ්ඩලය විසින් තීරණය කරනු ලැබ රජයේ ගැසට් පත්‍රයෙහි ප්‍රකාශයට පත්කරනු ලබන නෛතික පොලී අනුපාතිකය සහ වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතිකය,¹ 2019 වසර සඳහා වූ සියයට 11.50 හා සැසඳීමේදී 2020 වසර සඳහා සියයට 11.64ක් විය. 2020 වසර සඳහා නෛතික හා වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික 2019 වසරේ ඔක්තෝබර් මාසය ද ඇතුළුව ඉන්පෙර මාස 12ක් සඳහා වන වාණිජ බැංකුවල බර්ත සාමාන්‍ය තැන්පතු පොලී අනුපාතික සහ බර්ත සාමාන්‍ය ණය පොලී අනුපාතිකවල සරල සාමාන්‍යය මත පදනම්ව ගණනය කර ඇත.

සාංගමික ණය උපකරණ මත පොලී අනුපාතික

2019 වසරේ මුල් කාලයේදී ඉහළ මට්ටමක පැවති සාංගමික ණය සුරැකුම්පත් මත පොලී අනුපාතික, 2019 වසර අවසන් වනවිට ක්‍රමයෙන් අඩු විය. කෙටි කාලීන ණය උපකරණයක් වන වාණිජ පත්‍රිකාවලට අදාළ පොලී අනුපාතික, 2018 වසර තුළ දී වාර්තා වූ සියයට 13.10 - 15.00 පරාසය හා සැසඳීමේදී 2019 වසර තුළ දී සියයට 13.00 - 16.25ක පරාසයක පැවතුණි. මේ අතර, 2018 වසරේ දී සිදු වූ ලැයිස්තුගත ණයකර නිකුතු 21 හා සැසඳීමේදී 2019 වසරේදී සමාගම් 14කට අදාළ ලැයිස්තුගත ණයකර නිකුතු 30ක් වාර්තා වූ අතර, එම ණයකර වසර 4 සිට වසර 10 දක්වා පරිණත කාලසීමාවන්ගෙන් යුක්ත විය. බොහොමයක් ණයකර ස්ථාවර පොලී අනුපාතික යටතේ නිකුත් කළ ඒවා වූ අතර, එම ස්ථාවර පොලී අනුපාතික 2018 වසර තුළ දී වූ සියයට 12.00 - 14.75 පරාසය හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානයේදී සියයට 12.30 - 15.50ක පරාසයක පැවතිණි. ණයකර සඳහා වූ විචල්‍ය පොලී අනුපාතික සියයට 12.93 - 13.60ක පරාසයක 2019 වසරේ දී පැවතිණි. වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික පහළ යෑම හා අනුරූපීව සාංගමික ණය සුරැකුම්පත් මත පොලී අනුපාතික ද වසරේ අවසාන කාලයේදී පහළ ගියේය.

විදේශ විනිමය තැන්පතු මත වන පොලී අනුපාතික

ගෝලීය පොලී අනුපාතික පහළ යෑම මධ්‍යයේ වුවද, විදේශ ව්‍යවහාර මුදලින් සිදු වන දේශීය ආයෝජන අවස්ථා ඉහළ යෑම හේතුවෙන්, වාණිජ බැංකුවල පවත්වාගෙන යන විදේශ විනිමය තැන්පතු

¹ නෛතික පොලී අනුපාතිකය 1990 අංක 6 දරන සිවිල් විධාන සංග්‍රහය (සංශෝධන) පනතේ නිර්වචනය කර ඇති අතර, එය මුදලක් අයකර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් වූ ඕනෑම නීතිමය ක්‍රියාමාර්ගයක දී අදාළ වේ. වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතිකය, 1990 අංක 2 දරන ණය ආපසු අය කර ගැනීමේ (විශේෂ විධිවිධාන) පනතේ නිර්වචනය කර ඇති අතර, ණය දෙන ආයතන විසින් වාණිජමය ගනුදෙනුවක් සම්බන්ධයෙන් වූ නීතිමය ක්‍රියාමාර්ගයක දී රුපියල් 150,000කට වඩා වැඩි ණය මුදලක් අය කර ගැනීමේ දී ඒ සඳහා එකම වූ පොලී අනුපාතිකයක් නොමැති විටක අදාළ වේ.

7.3 සංඛ්‍යා සටහන
පොලී අනුපාතිකවල හැසිරීම

පොලී අනුපාතිකය	වාර්ෂික පොලී අනුපාතිකය සියයට	
	2018 අවසානයට	2019 අවසානයට
ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතිකය		
නිතර තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය	8.00	7.00
නිතර ණය පහසුකම් අනුපාතිකය	9.00	8.00
බරිත සාමාන්‍ය එක්කෝ මුදල් අනුපාතිකය	8.95	7.45
රජයේ සුරැකුම්පත් මත ඵලදා අනුපාතික ප්‍රාථමික වෙළඳපොළ (අ)		
හාණ්ඩාගාර බිල්පත්		
දින 91	10.01	7.51
දින 182	9.99	8.02
දින 364	11.20	8.45
හාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර		
වසර 2	-	9.79
වසර 3	11.88	9.65
වසර 4	-	-
වසර 5	11.69	9.87
වසර 10	10.20	10.23
ද්විතියික වෙළඳපොළ		
හාණ්ඩාගාර බිල්පත්		
දින 91	9.67	7.52
දින 182	9.96	7.88
දින 364	10.91	8.36
හාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර		
වසර 2	11.16	8.60
වසර 3	11.42	9.08
වසර 4	11.54	9.46
වසර 5	11.58	9.67
වසර 10	11.87	10.05
බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු (ආ)		
තැන්පතු පොලී අනුපාතික		
ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතු	0.50-8.50	0.20-7.50
එක් අවුරුදු ස්ථාවර තැන්පතු (ඇ)	4.53-15.00	3.55-15.00
බරිත සාමාන්‍ය තැන්පතු අනුපාතිකය (ඈ)	8.81	8.20
බරිත සාමාන්‍ය ස්ථාවර තැන්පතු අනුපාතිකය (ඈ)	10.85	10.05
බරිත සාමාන්‍ය නව තැන්පතු අනුපාතිකය (ඈ)	10.94	8.89
බරිත සාමාන්‍ය නව ස්ථාවර තැන්පතු අනුපාතිකය (ඈ)	11.27	9.17
ණය පොලී අනුපාතික		
බරිත සාමාන්‍ය ප්‍රමුඛ ණය පොලී අනුපාතිකය	11.94	10.00
බරිත සාමාන්‍ය ණය පොලී අනුපාතිකය	14.40	13.59
බරිත සාමාන්‍ය නව ණය පොලී අනුපාතිකය	14.54 (ඉ)	12.80
අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතන (ඊ)		
තැන්පතු පොලී අනුපාතික		
ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව		
ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතු	4.00	4.00
එක් අවුරුදු ස්ථාවර තැන්පතු	10.50	9.83
බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් (උ)		
ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතු	5.21-7.77	5.14-7.10
එක් අවුරුදු ස්ථාවර තැන්පතු	11.63-13.21	10.96-11.97
ණය පොලී අනුපාතික		
ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව	6.75-16.25	12.00-14.50
රාජ්‍ය උකස් හා ආයෝජන බැංකුව (ඌ)	10.50-20.00	10.25-18.00
බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් (උ)		
මූල්‍ය කල්බදු	16.17-28.80 (ඉ)	16.48-27.84
කුලීපිට ගැනුම්	15.16-18.65	13.40-24.82
නිශ්චල දේපළ මත ලබා දුන් ණය	18.94-19.21 (ඉ)	15.53-16.71
සාංගමික ණය වෙළඳපොළ		
ණයකර	12.00-14.75	12.30-15.50
වාණිජ පත්‍රිකා	13.10-15.00	13.00-16.25

(අ) ආසන්නතම වෙන්දේසියේ දී නිකුත් කළ බරිත සාමාන්‍ය ඵලදා අනුපාතිකය
 (ආ) වාණිජ බැංකු විසින් සපයන ලද පොලී අනුපාතික මත පදනම් වේ.
 (ඇ) ඇතැම් වාණිජ බැංකු විසින් සැපයූ විශේෂ පොලී අනුපාතික මෙහි උපරිම පොලී අනුපාතිකය වේ.
 (ඈ) රජයේ අනුමැතිය මත ලබා දෙන සියයට 15 ක් වූ ජෝර්ජ් පුරවැසි විශේෂ ස්ථාවර තැන්පතු අනුපාතිකයෙහි බලපෑම ඉවත් කිරීම සඳහා 2018 වසරේ ජූලි මස සිට බරිත සාමාන්‍ය තැන්පතු අනුපාතිකය සහ බරිත සාමාන්‍ය ස්ථාවර තැන්පතු අනුපාතිකය ගණනය කරනු ලබන්නේ අදාළ වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික මගිනි. 2018 ජූනි මස සිට බරිත සාමාන්‍ය නව තැන්පතු අනුපාතිකය සහ බරිත සාමාන්‍ය නව ස්ථාවර තැන්පතු අනුපාතිකය ගණනය කිරීම සඳහා මෙම ක්‍රමය භාවිතා වේ.
 (ඉ) සංශෝධන
 (ඊ) නොරාගත් අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතන විසින් සපයන ලද පොලී අනුපාතික මත පදනම් වේ.
 (උ) පොලී අනුපාතික පරාසයන් බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් විසින් අදාළ මාසයේ දී තැන්පතු නැවත ලබා ගැනීම සහ ණය ලබාදීම සඳහා ඉදිරිපත් කරනු ලබන උපරිම සහ අවම සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතික මත පදනම් වේ. 2019 වසර සඳහා දත්ත තාවකාලික වේ.
 (ඌ) නිවාස කටයුතු සඳහා දෙන ලද ණය පමණි.

මත වන පොලී අනුපාතික 2019 වසර තුළ දී බොහෝදුරට නොවෙනස්ව පැවතුණි. 2018 වසරේ දී පැවති දැඩි මුදල් ප්‍රතිපත්තිය හා සැසඳීමේදී එක්සත් ජනපද ගෙඩරල් සංචිත බැංකුව විසින් 2019 වසර තුළ දී ගෙඩරල් අරමුදල් ඉලක්ක අනුපාතිකය අවස්ථා තුනක දී සමස්තයක් ලෙස පදනම් අංක 75 කින් පහළ දමන ලද අතර, 2019 වසර අවසානය වන විට එය සියයට 1.50 - 1.75 ක පරාසයක පැවතුණි. කෙසේ වුවද, 2018 වසරේ අගෝස්තු මස මුල් කාලයේදී පොලී අනුපාතික ඉහළ දැමූ එංගලන්ත මහ බැංකුව විසින් 2019 වසරේ දී පොලී අනුපාතික නොවෙනස්ව පවත්වා ගෙන යන ලදී. මේ අතර, යුරෝපීය මහ බැංකුව 2019 නොවැම්බර් මාසයේ දී වත්කම් මිලදී ගැනීම නැවත ආරම්භ කිරීම හරහා මුදල් උත්තේජක වැඩසටහන ප්‍රකාශයට පත් කළේය. කෙසේ වුවද, විදේශ විනිමය සඳහා වන රජයේ ඉහළ ඉල්ලුම ඇතුළුව විදේශ ව්‍යවහාර මුදලින් සිදු කෙරෙන දේශීය ආයෝජන අවස්ථා ඉහළ යෑම හේතුවෙන් දේශීය වශයෙන්, බලපත්‍රලාභී බැංකුවල විදේශ විනිමය තැන්පතු මත වන පොලී අනුපාතික පහළ යෑම ගෝලීය පොලී අනුපාතික පහළ යෑම හා අනුකූල නොවීය. ඒ අනුව, එ.ජ. ඩොලර්වලින් පවත්වාගෙන යනු ලබන කාලීන ඉතුරුම් තැන්පතුවලට අදාළ පොලී අනුපාතික 2018 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ සියයට 0.25 - 6.00 පරාසය හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානයේදී සියයට 0.20 - 5.50 ක පරාසයක් දක්වා සුළු වශයෙන් පහළ ගිය අතර, එ.ජ. ඩොලර්වලින් පවත්වාගෙන යනු ලබන ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතු සඳහා අදාළ පොලී අනුපාතික 2018 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 0.02 - 4.12 පරාසය හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානයේදී සියයට 0.02 - 4.50 ක පරාසයක පැවතුණි. ස්ටර්ලිං පවුම් වලින් පවත්වාගෙන යනු ලබන කාලීන ඉතුරුම් තැන්පතු සඳහා වන පොලී අනුපාතික, 2018 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 0.10 - 3.50 ක පරාසය හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානයේදී සියයට 0.10 - 3.52 ක පරාසයක බොහෝදුරට නොවෙනස්ව පැවතුණි. ස්ටර්ලිං පවුම් වලින් පවත්වාගෙන යනු ලබන ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතු සඳහා වන පොලී අනුපාතික ද 2019 වසර අවසානය වන විට සියයට 0.10 - 2.46 පරාසයේ බොහෝදුරට නොවෙනස්ව පැවතිණි.

7.4 මුදල් සහ ණය සමස්තවල ප්‍රවණතා

සංචිත මුදල්

2019 මාර්තු මාසයේ දී ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය ප්‍රතිශතයක 1.00 කින් අඩුකිරීමෙහි බලපෑම පිළිබිඹු කරමින් ආර්ථිකයේ මුදල් පදනම වන සංචිත මුදල් 2019 වසර තුළ දී පහළ යෑමක් වාර්තා කළේය. ඒ අනුව,

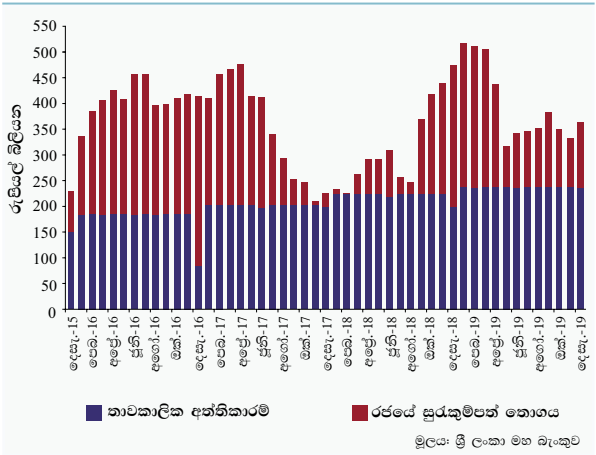
වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත 2018 වසර අවසානයේදී වාර්තා කළ සියයට 2.3ක සංවින මුදල් වර්ධනය හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානයේදී එය සියයට 3.0කින් සංකෝචනය විය. 2018 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 21.3කින් ඉහළ ගිය සංවින මුදල් 2019 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 932.6ක් දක්වා රුපියල් බිලියන 28.5කින් පහළ ගියේය. 2019 මාර්තු මාසයේ දී ව්‍යවස්ථාපිත සංවින අනුපාතය අඩු කිරීමත් සමඟ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වෙනත් වාණිජ බැංකු සතු තැන්පතු ප්‍රමාණය 2019 වසර අවසානය වන විට වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත සියයට 20.5ක ඍණ වර්ධනයක් වාර්තා කරමින් රුපියල් බිලියන 254.6ක් දක්වා රුපියල් බිලියන 65.5කින් පහළ ගිය අතර, එය සංවින මුදල්වල සංකෝචනය සඳහා හේතුවිය. සංවින මුදල්වල විශාලතම සංරචකය වන සංසරණයේ පවතින ව්‍යවහාර මුදල්වල 2018 වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 42.9ක ඉහළ යෑම හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 678.0ක් දක්වා රුපියල් බිලියන 37.0ක අඩු වාර්ෂික ඉහළ යෑමක් වාර්තා කරන ලදී. 2019 වසරේ පළමු මාස හය තුළ දී සංසරණයේ පවතින ව්‍යවහාර මුදල් වර්ධනය මන්දගාමී වූ අතර, විශේෂයෙන්ම වසරේ පළමු මාස හතර තුළ පැවති ඉහළ වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතික හේතුවෙන් මුදල් ළඟ තබා ගැනීමේ ආවේණික පිරිවැය ඉහළ යෑම සහ පාස්කු ඉරු දින ප්‍රහාරවල බලපෑමෙන් තවදුරටත් මන්දගාමී වූ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් මේ සඳහා හේතු විය. මුදල් සහ නියාමන ක්‍රියාමාර්ගයන්ට ප්‍රතිචාර වශයෙන් වෙළෙඳපොළ තැන්පතු අනුපාතික ක්‍රමයෙන් අඩුවීම සහ පාස්කු ඉරු දින ප්‍රහාරවල බලපෑමෙන් පසු ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් යථා තත්ත්වයට පත්වීම හේතුවෙන් 2019 වසරේ ඉතිරි කාලය තුළ දී සංසරණයෙහි පවතින ව්‍යවහාර මුදල් ප්‍රමාණය ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, සංසරණයෙහි පවතින ව්‍යවහාර මුදල් වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත 2018 වසර අවසානයේ වාර්තා කළ සියයට 7.2ක වර්ධනය හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානයේදී සියයට 5.8ක මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් වාර්තා කළේය.

වත්කම් අනුව සලකා බැලීමේ දී, 2019 වසර තුළ දී සංවින මුදල්හි ඍණ වර්ධනය කෙරෙහි ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් ප්‍රසාරණය ඉක්මවූ ශුද්ධ දේශීය වත්කම්හි සැලකිය යුතු පහළ යෑම හේතු විය. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ශුද්ධ දේශීය වත්කම් පහළ යෑම කෙරෙහි ප්‍රධාන වශයෙන්ම රජය වෙත සපයන ලද ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය පහළ යෑම හේතු විය. 2018

වසරේ රුපියල් බිලියන 116.9ක ඉහළ යෑම හා සැසඳීමේදී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ශුද්ධ දේශීය වත්කම් 2019 වසර අවසානයේදී රුපියල් බිලියන 36.6 දක්වා රුපියල් බිලියන 173.9කින් අඩු විය. 2018 වසර අග භාගයේදී දේශීය මුදල් වෙළෙඳපොළ වෙතට ද්‍රවශීලතාව සැපයීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් ප්‍රතිචක්‍රණී ගිවිසුම් යටතේ අත්පත්කරගත් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සතු රජයේ සුරැකුම්පත් තොගය (ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් හා ප්‍රතිචක්‍රණී ගිවිසුම්) ශුද්ධ අගය ගැලපීමෙන් පසු අඩු වීම, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් රජය වෙත සපයන ලද ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය පහළ යෑම සඳහා හේතු විය. සුවිශේෂී තත්ත්වයන් යටතේ හැර භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ප්‍රාථමික නිකුත් කිරීමිලදී මිලදී නොගැනීමට මුදල් මණ්ඩලය ගත් තීරණය ද ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් රජය වෙත සපයන ලද ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය අඩුවීම සඳහා දායක විය. ඒ අනුව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සතු රජයේ සුරැකුම්පත් තොගය (ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් හා ප්‍රතිචක්‍රණී ගිවිසුම්) ශුද්ධ අගය ගැලපීමෙන් පසු 2019 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 126.9 දක්වා රුපියල් බිලියන 147.6කින් අඩු විය. කෙසේ වුවද, 2019 වසර සඳහා අදාළ තාවකාලික අත්තිකාරම් ප්‍රමාණය රජය විසින් වසර ආරම්භයේදී ලබා ගැනීමත් සමඟ 2019 වසර අවසානය වන විට රජය වෙත සපයන ලද තාවකාලික අත්තිකාරම් ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 236.6 දක්වා රුපියල් බිලියන 38.0කින් වැඩි විය. සමස්තයක් ලෙස 2019 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් රජය වෙත සපයන ලද ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 109.8කින් අඩු විය. කෙසේ වුවද, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් 2018 වසරේ දී වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 95.6ක පහළ යෑම හා සැසඳීමේදී 2019

7.11 රජය සටහන

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සතු රජයේ සුරැකුම්පත් තොගය සහ රජයට ලබා දුන් තාවකාලික අත්තිකාරම්

වසරේ දී රුපියල් බිලියන 145.5කින් ඉහළ ගියේය. රජය විසින් ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරවලින් ලද ලැබීම් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට විකිණීම, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළෙන් විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීම සහ මහ බැංකුව විසින් ස්ථාවර ආදායම් සුරැකුම්පත්වල කරන ලද ආයෝජන ඉහළ යෑම හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ විදේශ මූල්‍ය වත්කම් ඉහළ යෑම මහ බැංකුව සතු ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් ප්‍රමාණය ඉහළ යෑම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූ අතර, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වෙතැති විදේශ මූල්‍ය වගකීම්හි පහළ යෑමක් වාර්තා විය. මෙලෙස, විශේෂයෙන්ම 2019 වසරේ අවසාන කාර්තුවේදී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ විදේශ මූල්‍ය වගකීම්වල පහළ යෑම සඳහා රජය විසින් නියෝජ්‍ය භාණ්ඩාගාර ලේකම් යටතේ පවතින ගිණුම්වල විදේශ අරමුදල් භාවිත කිරීම (සංඛ්‍යානමය වශයෙන් එය විදේශීය වගකීමක් ලෙස සැලකේ) සහ වසර තුළ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ විදේශ මූල්‍ය ගෙවීම් පහළ යෑම හේතු විය.

සංචිත මුදල් සහ පුළුල් මුදල් සැපයුම (M_{2b}) අතර පවතින සම්බන්ධය පෙන්නුම් කරනු ලබන මුදල් ගුණකය වසර තුළ දී ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය අඩු කිරීමේ බලපෑම පිළිබිඹු කරමින් 2019 වසරේ දී සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. M_{2b} පුළුල් මුදල් ගුණකය 2018 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ 7.42 හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානයේදී 8.18 දක්වා ඉහළ ගිය අතර, මුදල් ගුණකයෙහි සාමාන්‍යය 2018 වසරේ පැවති 6.92 හා සැසඳීමේදී 2019 වසරේ දී 8.03ක් විය. වසර තුළ දී ව්‍යවහාර මුදල් හා තැන්පතු අතර අනුපාතයෙහි පහළ යෑම මුදල් ගුණකයෙහි ඉහළ යෑම සඳහා දායක විය. ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් තැන්පතු අනුපාතික පහළ යෑමක් සමඟ වසර අවසාන කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී ව්‍යවහාර මුදල් හා තැන්පතු අතර අනුපාතය කිසියම් ඉහළ යෑමක් පෙන්නුම් කළ ද, විශේෂයෙන්ම 2019 වසරේ මුල් කාලපරිච්ඡේදය තුළ පැවති ඉහළ වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික හේතුකොටගෙන ව්‍යවහාර මුදල් හා තැන්පතු අතර අනුපාතය 2018 වසර අවසානයේ පැවති 7.1ක සිට 2019 අවසානය වන විට 6.9ක් දක්වා පහළ ගියේය.

පටු මුදල් (M_1)

මහජනයා වෙතැති ව්‍යවහාර මුදල් සහ වාණිජ බැංකුවල පවත්වාගෙන යනු ලබන මහජනයා සතු ඉල්ලුම් තැන්පතුවලින් සමන්විත පටු මුදල් (M_1) මන්දගාමී ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් හමුවේ මධ්‍යස්ථව වර්ධනය වූ අතර, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත

2018 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 4.7ක වර්ධනය හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානය වන විට සියයට 4.2ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. ඒ අනුව, මහජනයා වෙතැති ව්‍යවහාර මුදල් මෙන්ම වාණිජ බැංකුවල පවත්වාගෙන යනු ලබන මහජනයා සතු ඉල්ලුම් තැන්පතු ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2019 වසර තුළ දී පටු මුදල් රුපියල් බිලියන 34.7කින් ඉහළ ගියේය. මහජනයා වෙතැති ව්‍යවහාර මුදල් වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත 2018 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ සියයට 7.7ක වර්ධනය හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානය වන විට සියයට 4.5ක මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. මහජනයා වෙතැති ව්‍යවහාර මුදල් 2018 වසර තුළ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 33.7ක ඉහළ යෑම හා සැසඳීමේදී 2019 වසරේදී රුපියල් බිලියන 21.1කින් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු මගින් පිරිනමනු ලබන අඩු තැන්පතු අනුපාතිකවල බලපෑම මෙන්ම එමගින් ඉල්ලුම් තැන්පතු පවත්වාගෙන යෑමේ ආවේණික පිරිවැයෙහි අඩුවීම පිළිබිඹු කරමින් මහජනයා සතු ඉල්ලුම් තැන්පතු වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත 2018 වසර අවසානයේ වාර්තා කළ සියයට 1.1ක වර්ධනය හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානය වන විට සියයට 3.8ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. මහජනයා සතු ඉල්ලුම් තැන්පතු 2018 වසර තුළ දී ඉහළ ගිය රුපියල් බිලියන 3.8 හා සැසඳීමේදී 2019 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 13.5කින් වැඩි විය.

පුළුල් මුදල් සැපයුම (M_{2b}) සහ දේශීය ණය

බැංකු පද්ධතියේ ශුද්ධ දේශීය වත්කම්හි අඩු වර්ධනය හේතුවෙන් 2019 වසර තුළ දී පුළුල් මුදල් (M_{2b}) වර්ධනය අඛණ්ඩව මන්දගාමී විය. ඒ අනුව, පුළුල් මුදල් සැපයුමේ වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය 2018 වසර අවසානයේ වාර්තා කරන ලද සියයට 13.0 හා සැසඳීමේ දී 2019 දෙසැම්බර් මාසය අවසානය වන විට සියයට 7.0ක් දක්වා මන්දගාමී විය. සලකා බලන කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී බැංකු පද්ධතියේ ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් ප්‍රසාරණය වුව ද, පෞද්ගලික අංශය වෙත සපයන ලද ණය වර්ධනය සැලකිය යුතු ලෙස මන්දගාමී වීම හේතුකොටගෙන බැංකු පද්ධතියේ ශුද්ධ දේශීය වත්කම්හි අඩු වර්ධනය, පුළුල් මුදල් වර්ධනයේ පහළ යෑම සඳහා විශාල වශයෙන් හේතු විය. 2019 වසර අවසානය වන විට පෞද්ගලික අංශය වෙත සපයන ලද ණය වර්ධනය යථා තත්ත්වයට පත්වීම 2019 දෙසැම්බර් මාසය තුළ දී පුළුල් මුදල් වර්ධනයේ ඉහළ යෑමට උපකාරී විය.

7.12 රූප සටහන

මුදල් සමස්තවල වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය

පුළුල් මුදල් සැපයුමෙහි වගකීම් අංශය සැලකූ විට, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල පවත්වාගෙන යනු ලබන මහජනයා සතු කාලීන හා ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතු වල වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය පහළ යෑම මුදල් ප්‍රසාරණය මන්දගාමීවීම් සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් දායක විය. ඒ අනුව, කාලීන හා ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතුවල වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය 2018 වසර අවසානයේ වාර්තා

කරන ලද සියයට 14.2ක වර්ධනය හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානය වන විට සියයට 7.3ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස මන්දගාමී විය. බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල පවත්වාගෙන යනු ලබන මහජනයා සතු කාලීන හා ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතු 2018 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 782.7ක ඉහළ යෑම හා සැසඳීමේ දී 2019 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 461.2කින් ඉහළ ගියේය. පුළුල් මුදල් හි වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය ප්‍රසාරණය සඳහා කාලීන හා ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතුවල ඉහළ යෑමේ දායකත්වය පෙර වසරේ වාර්තා කළ සියයට 95 හා සැසඳීමේ දී 2019 වසරේ දී සුළු පහළ යෑමක් වාර්තා කරමින් සියයට 93ක් වූ අතර, ඉතිරිය සඳහා ව්‍යවහාරික මුදල් සහ ඉල්ලුම් තැන්පතු ප්‍රසාරණය දායක විය.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ සහ බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් ඉහළ යෑම පිළිබිඹු කරමින් 2019 වසර තුළ දී බැංකු පද්ධතියේ ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් ඉහළ ගිය අතර, එය පුළුල් මුදල් ප්‍රසාරණය සඳහා ධනාත්මක දායකත්වයක් සැපයීය. 2018 වසරේ ඔක්තෝබර් මාසයේ සිට 2019 පෙබරවාරි මාසය තෙක් සෘණ මට්ටමක පැවති බැංකු පද්ධතියේ ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් ප්‍රමාණය ඉන් අනතුරුව ධන මට්ටමකට පත් වූ අතර, 2018 වසරේ වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 188.5ක පහළ යෑම හා සැසඳීමේ දී 2019 වසර තුළ දී

7.4 සංඛ්‍යා සටහන
මුදල් සමස්තවල ප්‍රවණතා

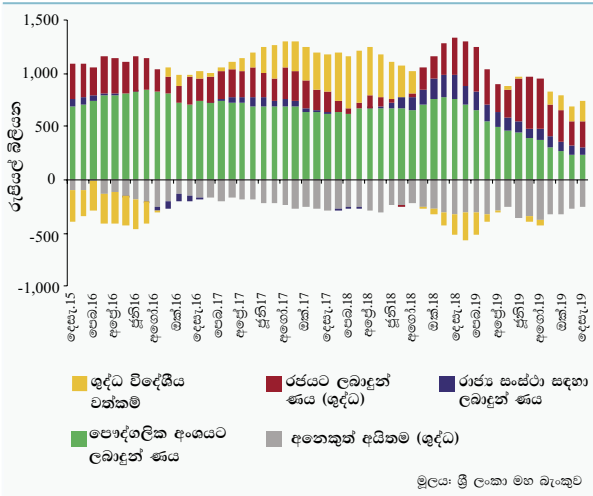
අයිතමය	2018 අවසානයට	2019 අවසානයට (අ)	රුපියල් බිලියන			
			වෙනස		2019	
			2018	%	ප්‍රමාණය	%
1. සමස්ත ව්‍යවහාර මුදල් එකතුව	640.9	678.0	42.9	7.2	37.0	5.8
1.1 මහජනයා වෙතැති ව්‍යවහාර මුදල්	473.1	494.2	33.7	7.7	21.1	4.5
1.2 වාණිජ බැංකු වෙතැති ව්‍යවහාර මුදල්	167.9	183.8	9.2	5.8	15.9	9.5
2. මහ බැංකුව වෙතැති වාණිජ බැංකු තැන්පතු (ආ)	320.1	254.6	(21.6)	(6.3)	(65.5)	(20.5)
3. මහ බැංකුව වෙතැති රාජ්‍ය නියෝජිත ආයතනවල තැන්පතු (ඇ)	...	0.1				
4. සංචිත මුදල් (1 + 2 + 3)	961.1	932.6	21.3	2.3	(28.5)	(3.0)
5. වාණිජ බැංකු වෙතැති මහජනයා සතු ඉල්ලුම් තැන්පතු	357.7	371.3	3.8	1.1	13.5	3.8
6. පටු මුදල් සැපයුම, M ₁ (1.1 + 5)	830.8	865.5	37.5	4.7	34.7	4.2
7. මහජනයා සතු වාණිජ බැංකු වෙතැති කාලීන සහ ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතු	5,596.5	6,047.2	724.5	14.9	450.7	8.1
8. පුළුල් මුදල් සැපයුම, M ₂ (6 + 7)	6,427.3	6,912.7	762.0	13.5	485.4	7.6
9. ගැලපුම් කරන ලද විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් තැන්පතු (ඈ)	701.0	711.4	58.2	9.1	10.4	1.5
10. ඒකාබද්ධ පුළුල් මුදල් සැපයුම, M ₃ (8 + 9)	7,128.3	7,624.1	820.2	13.0	495.8	7.0
මුදල් ගුණකය, M ₂	7.42	8.18				
සංසරණ ප්‍රවේගය, M ₂ (ඉ) (ඊ)	2.12	2.04				

(අ) තාවකාලික
 (ආ) මහ බැංකුව වෙතැති වාණිජ බැංකු තැන්පතු සහ මහ බැංකුව වෙතැති ප්‍රාථමික වෙළඳුන්ගේ තැන්පතු ඇතුළත් වේ.
 (ඇ) මහ බැංකුව වෙතැති රාජ්‍ය නියෝජිත ආයතනවල තැන්පතු 2018 වසර අවසානයේ දී රුපියල් බිලියන 47.6 ක් ලෙසද, 2019 අවසානයේ දී රුපියල් බිලියන 55.7 ක් ලෙසද පැවතුණි.
 (ඈ) අක්වෙරළ බැංකු එකතුවල නේවාසික තැන්පතු සහ දේශීය බැංකු එකතුවල විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් තැන්පතුවලින් දේශීය වගකීම් ලෙස හඳුනාගත් කොටසක් ඇතුළත් වේ.
 (ඉ) වසර සඳහා සාමාන්‍යය.
 (ඊ) සංශෝධිත
 මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

7.13 රූප සටහන

පුළුල් මුදල්වල (M_{2b}) වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වෙනස සඳහා තුළ දුන් සාධක (වත්කම් අනුව)

රුපියල් බිලියන 195.3කින් ඉහළ ගියේය. සලකා බලන කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ විදේශීය වත්කම් ඉහළ යෑමෙහි සහ විදේශීය වගකීම් පහළ යෑමෙහි ඒකාබද්ධ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් ප්‍රමාණය, 2018 වසරේ වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 95.6ක පහළ යෑම හා සැසඳීමේ දී 2019 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 145.5කින් ඉහළ ගියේය. වසර තුළ දී දේශීය බැංකු ඒකක වල

ශුද්ධ විදේශීය වත්කම්හි සංකෝචනය වීමක් වාර්තා කළ ද බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල අක්වෙරළ බැංකු ඒකක වල ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් වාණිජ බැංකු සතු ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් ප්‍රමාණය, 2018 වසරේ වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 92.9ක පහළ යෑම හා සැසඳීමේ දී 2019 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 49.8කින් ඉහළ ගියේය. විශේෂයෙන්ම විදේශීය බැංකුවලින් ණය ලබා ගැනීම් සහ අනේවාසිකයින්ගේ විදේශ විනිමය තැන්පතු පහළ යෑම හේතුවෙන් විදේශීය වගකීම් සංකෝචනය වීම හා සමගාමීව විදේශීය බැංකුවල සිදු කරන ලද තැන්පතු සහ අනේවාසිකයින් වෙත ලබාදුන් ණය ඉහළ යෑම හේතුවෙන් අක්වෙරළ බැංකු ඒකකවල ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් 2018 වසර තුළ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 41.9කින් සංකෝචනය වීම හා සැසඳීමේ දී 2019 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 77.7කින් ඉහළ ගියේය. එහෙත්, පෙර වසරේ පෙන්වුම් කළ ප්‍රවණතාව අඛණ්ඩව පවත්වා ගනිමින් 2019 වසර තුළ දී දේශීය බැංකු ඒකකවල ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් රුපියල් බිලියන 27.9කින් පහළ ගියේය. මේ සඳහා විදේශීය බැංකුවල කරන ලද තැන්පතු ප්‍රමාණය සංකෝචනය වීම සමග විදේශ ව්‍යවහාර වත්කම් පහළ යෑම සහ විදේශ බැංකුවලින් ණය ගැනීම් මෙන්ම අනේවාසිකයින්ගේ විදේශ විනිමය තැන්පතු වගකීම් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් විදේශ ව්‍යවහාර වගකීම් ප්‍රධාන වශයෙන් ඉහළ ගියේය.

7.5 සංඛ්‍යා සටහන

සංචිත මුදල් සහ පුළුල් මුදල් (M_{2b}) සැසඳුමෙහි වත්කම් අංශය

අයිතමය	2018 අවසානයට	2019 අවසානයට (අ)	වෙනස			
			2018		2019	
			ප්‍රමාණය	%	ප්‍රමාණය	%
සංචිත මුදල්	961.1	932.6	21.3	2.3	-28.5	-3.0
මහ බැංකුවේ ශුද්ධ විදේශීය වත්කම්	750.5	896.0	-95.6	-11.3	145.5	19.4
මහ බැංකුවේ ශුද්ධ දේශීය වත්කම්	210.6	36.6	116.9	124.8	-173.9	-82.6
පුළුල් මුදල් (M _{2b})	7,128.3	7,624.1	820.2	13.0	495.8	7.0
ශුද්ධ විදේශීය වත්කම්	-67.0	128.3	-188.5	-155.1	195.3	291.4
මුදල් අධිකාරීන් (අ)	750.5	896.0	-95.6	-11.3	145.5	19.4
වාණිජ බැංකු	-817.5	-767.7	-92.9	-12.8	49.8	6.1
ශුද්ධ දේශීය වත්කම්	7,195.3	7,495.9	1,008.8	16.3	300.6	4.2
දේශීය ණය (අ)	8,833.4	9,383.2	1,328.7	17.7	549.7	6.2
රජයේ ණය ගැනීම් (ශුද්ධ) (අ)	2,516.7	2,767.1	348.2	16.1	250.4	9.9
මහ බැංකුව (අ)	472.8	363.0	247.7	110.1	-109.8	-23.2
වාණිජ බැංකු	2,043.9	2,404.1	100.5	5.2	360.2	17.6
රාජ්‍ය සංස්ථාවලට දෙන ලද ණය	755.4	818.0	218.4	40.7	62.6	8.3
පෞද්ගලික අංශයට දෙන ලද ණය	5,561.4	5,798.1	762.1	15.9	236.8	4.3
අනෙකුත් අයිතම (ශුද්ධ) (අ) (අ)	-1,638.1	-1,887.3	-319.9	-24.3	-249.2	-15.2

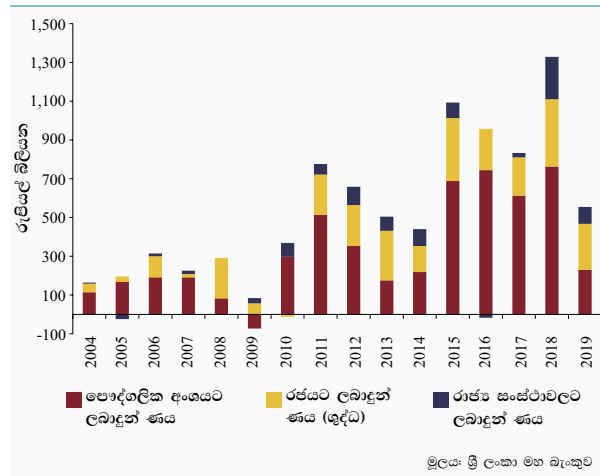
(අ) නාවකාලික
 (ආ) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් මෙන්ම රාජ්‍ය ගිණුම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් වාර්තා කරනු ලබන රජයේ රන් පවුම් ශේෂය ද මෙහි අන්තර්ගත වේ.
 (ඇ) සංශෝධිත
 (ඈ) අනෙකුත් අයිතම වත්කම් සහ අනෙකුත් අයිතම වගකීම් අතර වෙනස මගින් ගණනය කරනු ලැබේ.
 මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

පෞද්ගලික සහ රාජ්‍ය යන දෙඅංශය සඳහාම ලබා දුන් ණය මන්දගාමී වීම හේතුවෙන් වසර තුළ දී බැංකු පද්ධතියේ ශුද්ධ දේශීය වත්කම් ඉහළ යෑම මන්දගාමී විය. ඒ අනුව, බැංකු පද්ධතියේ ශුද්ධ දේශීය වත්කම් 2018 වසරේ වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 1,008.8ක සැලකිය යුතු ඉහළ යෑම හා සැසඳීමේ දී 2019 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 300.6කින් ඉහළ ගියේය. වසර තුළ දී ශුද්ධ දේශීය වත්කම්හි මන්දගාමීවීම සඳහා වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශය වෙත සපයන ලද ණය වර්ධනයේ පහළ යෑම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූ අතර, 2018 වසර හා සැසඳීමේ දී රජය හා රජය සතු ව්‍යාපාර ව්‍යවසායයන්ගෙන් සමන්විත රාජ්‍ය අංශය විසින් ලබා ගත් ණය වර්ධනය ද මන්දගාමී විය.

2018 වසර හා සැසඳීමේ දී බැංකු අංශය විසින් රජයට සපයන ලද ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය 2019 වසර තුළ දී මන්දගාමීව වුවද අඛණ්ඩව ඉහළ ගියේය. වාණිජ බැංකු විසින් රජයට සපයන ලද ශුද්ධ ණය ඉහළ යෑම හේතුවෙන් බැංකු පද්ධතිය විසින් රජයට සපයන ලද ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය 2018 වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 348.2ක ඉහළ යෑම හා සැසඳීමේදී 2019 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 250.4කින් ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් රජයට සපයන ලද ශුද්ධ ණය 2018 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 100.5ක ඉහළ යෑම හා සැසඳීමේදී 2019 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 360.2කින් ඉහළ ගියේය. වාණිජ බැංකු වෙනත් රජයේ නොපිය වූ බැංකු අයිරා ශේෂය වසර තුළ දී පහළ ගියද, භාණ්ඩාගාර බිල්පත්, භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සහ ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර ඇතුළු රජයේ සුරැකුම්පත් මත වූ ආයෝජන ඉහළ යෑමත් සමඟ දේශීය බැංකු ඒකක විසින් රජයට ලබා දුන් ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය 2018 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 66.6ක ඉහළ යෑම හා සැසඳීමේදී 2019 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 335.2කින් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. සලකා බලනු ලබන කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී පෞද්ගලික අංශය වෙතින් ණය සඳහා වූ ඉල්ලුම පහළ යෑම මධ්‍යයේ ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය පහළ දැමීමත් සමඟ බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු වල ද්‍රවශීලතා මට්ටම ඉහළ යෑම, වසර තුළ දී බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් රජයේ සුරැකුම්පත් මත සිදු කරන ලද ආයෝජන ඉහළ යෑම සඳහා යම්තාක් දුරකට හේතු විය. 2019 වසර තුළ දී ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවලින් ලද ලැබීම් හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර අඛණ්ඩව නිකුත් නොකිරීම හේතුකොටගෙන වසර තුළ දී අක්වෙරළ බැංකු ඒකක මගින් ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර මත සිදු

7.14 රජය සටහන
දේශීය ණයෙහි වාර්ෂික ඉහළ යෑම

කළ ආයෝජනවල සැලකිය යුතු පහළ යෑමක් වාර්තා වුවද, රජයට ලබාදුන් සෘජු ණය ඉහළ යෑම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුකොටගෙන අක්වෙරළ බැංකු ඒකක විසින් රජයට ලබාදුන් ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය පෙර වසරේ වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 33.9 ක ඉහළ යෑම හා සැසඳීමේදී 2019 වසරේදී රුපියල් බිලියන 24.9කින් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සතු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් නොගය (ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් හා ප්‍රතිවිකුණුම්හි ශුද්ධ අගය ගැලපීමෙන් පසු) පහළ යෑම හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් රජය වෙත ලබා දුන් ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය 2018 වසරේ දී වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 247.7ක සැලකිය යුතු ඉහළ යෑම හා සැසඳීමේදී 2019 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 109.8කින් පහළ ගියේය. 2018 වසර අවසානය හා සැසඳීමේදී මුදල් වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව වර්ධනය වීමත් සමඟ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ප්‍රතිවිකුණුම් ගනුදෙනු පහළ යෑම සහ සුවිශේෂී තත්ත්වයන් යටතේ හැර භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ප්‍රාථමික නිකුතුවෙන් මිලදී නොගැනීමට මුදල් මණ්ඩලය ගත් තීරණය මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.

2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළ දී සමස්ත පහළ යෑමක් වාර්තා කළ බැංකු අංශය විසින් රජය සතු ව්‍යාපාර ව්‍යවසායයන් වෙත සපයන ලද ණය, ඉන් අනතුරුව ප්‍රධාන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර ව්‍යවසායයන් කිහිපයක් මගින් ලබාගත් ණය ඉහළ යෑම පිළිබිඹු කරමින් ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, 2018 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 218.4ක සැලකිය යුතු ඉහළ යෑමක් වාර්තා කළ රජය සතු ව්‍යාපාර ව්‍යවසායයන් වෙත බැංකු අංශය විසින් සපයන ලද ණය, 2019 වසරේ පළමු මාස හත තුළ දී ලංකා ධනිජ තෙල් නීතිගත

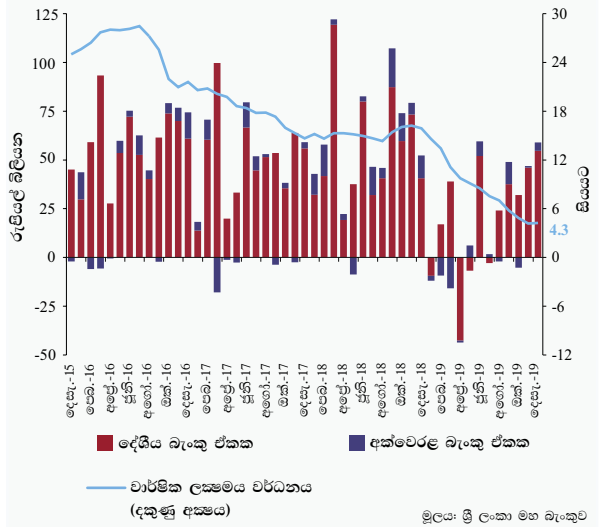
සංස්ථාව විසින් සිදු කරන ලද ණය ආපසු ගෙවීම් ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුකොටගෙන, 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළ දී රුපියල් බිලියන 8.5කින් පහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, 2019 වසර අවසාන කාලයේදී රජය සතු බොහෝ ව්‍යාපාර ව්‍යවසායයන්ගේ මූල්‍ය තත්ත්වය පිරිහීම යම්තාක් දුරකට පිළිබිඹු කරමින්, 2019 වසර තුළ දී රජය සතු ව්‍යාපාර ව්‍යවසායයන් ලබා ගත් ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 62.6ක ඉහළ යෑමක් වාර්තා කළේය. 2019 වසර තුළ දී මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් ලබා ගත් ණය ප්‍රමාණයේ ඉහළ යෑම රුපියල් බිලියන 27.9ක් වූ අතර, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් ලබා ගත් ණය ප්‍රමාණයේ ඉහළ යෑම රුපියල් බිලියන 21.0ක් විය. තවද, 2019 වසරේ පළමු මාස හත තුළ දී රුපියල් බිලියන 52.5ක ශුද්ධ ණය ආපසු ගෙවීමක් වාර්තා කළ ලංකා ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව විසින් ලබා ගත් ණය ප්‍රමාණය, දුර්වල වූ මූල්‍ය කාර්යසාධනය පිළිබිඹු කරමින් 2019 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 14.4ක ඉහළ යෑමක් වාර්තා කළේය. මීට අමතරව, වසර තුළ දී ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය සහ රාජ්‍ය ඖෂධ නීතිගත සංස්ථාව විසින් ලබා ගත් ණය ප්‍රමාණය, පිළිවෙලින්, රුපියල් බිලියන 8.5කින් සහ රුපියල් බිලියන 1.8කින් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, සමුපකාර තොග වෙළෙඳ සංස්ථාව, ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය සහ ලංකා පොහොර සමාගම යන ආයතන මගින් වසර තුළ දී බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු වෙත ආපසු ගෙවීම්කර ඇති ණය ප්‍රමාණයේ එකතුව රුපියල් බිලියන 5.7ක් වේ.

ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ගවල සහාය ඇතිව 2019 වසරේ අවසාන කාලය වන විට ණය ලබාදීමේ යම් ඉහළයෑමක් වාර්තා වුවද, පසුගිය වසර කිහිපය තුළ දී පුරෝකථනය කළ මට්ටම ඉක්මවා වාර්තා කළ ණය ප්‍රසාරණයට සාපේක්ෂව වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශය වෙත සපයන ලද ණයෙහි වර්ධනය, 2019 වසරේ දී ශීඝ්‍ර ලෙස මන්දගාමී විය. ඒ අනුව, පෞද්ගලික අංශය වෙත සපයන ලද ණයෙහි වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය, 2018 වසර අවසානයේදී වාර්තා වූ සියයට 15.9ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වර්ධනයක් මෙන්ම 2009 වසරෙන් පසු වාර්තා වූ අඩුම වාර්ෂික වර්ධනය වාර්තා කරමින් 2019 දෙසැම්බර් මස අවසානය වන විට සියයට 4.3 දක්වා මන්දගාමී විය. පෞද්ගලික අංශය වෙත සපයන ලද ණය ප්‍රමාණය 2018 වසරේදී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 762.1ක ඉහළ යෑම හා සැසඳීමේදී සැලකිය යුතු ලෙස අඩුවීමක් වාර්තා කරමින් 2019 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 236.8කින් පමණක් ඉහළ ගියේය. විශේෂයෙන්ම 2019 වසරේ පළමු භාගය තුළ දී

පෞද්ගලික අංශය වෙත සපයන ලද ණය ශීඝ්‍ර ලෙස අඩුවීම සඳහා සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉහළ වෙළෙඳපොළ ණය පොලී අනුපාතික, විවිධ ව්‍යාපෘති සඳහා රජය මගින් පෞද්ගලික කොන්ත්‍රාත්කරුවන් වෙත ගෙවිය යුතු මුදල් පියවීම හේතුවෙන් බැංකු අංශය වෙත ණය ආපසු ගෙවීම් සහ පාස්කු ඉරු දින සිදු වූ ප්‍රහාරවලින් පසුව ඇති වූ අවිනිශ්චිතතා හා දුර්වල ව්‍යාපාරික විශ්වාසය මෙන්ම ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් මන්දගාමී වීම මධ්‍යයේ ණය සඳහා පැවති අඩු ඉල්ලුම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. මේ අතර, අයහපත් ව්‍යාපාරික වාතාවරණය මධ්‍යයේ අක්‍රීය ණය ප්‍රමාණය වැඩිවීම හේතුවෙන් ණය ලබාදීමේදී බැංකු විසින් පරීක්ෂාකාරී පිළිවෙතක් අනුගමනය කළ අතර එමගින් පෞද්ගලික අංශය වෙත ණය සැපයුම සීමා විය. කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග සහ එම ක්‍රියාමාර්ග වෙළෙඳපොළ ණය අනුපාතික වෙනම සම්ප්‍රේෂණය කිරීම වේගවත් කිරීම සඳහා ගනු ලැබූ නියාමන ක්‍රියාමාර්ගවල සහාය ඇතිව 2019 වසර අවසානය වන විට පෞද්ගලික අංශය වෙත සපයන ලද ණය ප්‍රමාණය යම් යථා තත්ත්වයට පත්වීමක් පෙන්නුම් කළේය. ඒ අනුව, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් ලබාදුන් ණය ප්‍රමාණයෙහි මාසික වැඩිවීම 2019 අගෝස්තු මස සිට අධිමත්ව ඉහළ ගිය අතර, වසරේ අවසාන මාස පහ තුළ වාර්තා වූ ණය ප්‍රමාණයෙහි ඉහළ යෑම පෞද්ගලික අංශය වෙත සපයන ලද ණය ප්‍රමාණයෙහි වාර්ෂික වැඩිවීමෙන් සියයට 86ක් පමණ විය. ණය හා අත්තිකාරම්වල සුරැකුම් මත වර්ගීකරණයට අනුව, රන් භාණ්ඩ හා අනෙකුත් වටිනා ලෝහ සඳහා උකස් ණය, නිශ්චල

7.15 රූප සටහන

වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශයට ලබාදුන් ණය

දේපළ ණය සහ අනෙකුත් සුරැකුම්පත් මත වූ ණය වසර තුළ දී ඉහළ ගිය අතර, පුද්ගල සුරැකුම් හා පොරොන්දු පත්‍රිකා සහ ස්ථාවර, ඉතිරිකිරීම් හා අනෙකුත් තැන්පතු මත වූ ණය වසර තුළ දී පහළ ගියේය. 2020 වසර අවසානය වන විට පෞද්ගලික අංශය වෙත සපයන ලද ණය ප්‍රමාණයෙහි වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය සියයට 12-13 දක්වා ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කළද, කොවිඩ්-19 වෛරසය ව්‍යාප්ත වීම හේතුවෙන් ආර්ථික කටයුතුවලට ඇතිවන බාධා සහ වෛරසය තවදුරටත් ව්‍යාප්ත වීම මැඩපැවැත්වීම සඳහා ගනු ලබන ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් 2020 වසරේදී ද ණය සඳහා වන ඉල්ලුම පහළ යෑමට ඉඩ ඇත. කෙසේ වෙතත්, කොවිඩ්-19 වෛරසය ආශ්‍රිත අවහිරතා පහවයෑමෙන් අනතුරුව, වර්තමාන ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය මගින් සහාය ලබමින් වෙළඳපොළ ණය පොලී අනුපාතිකයන්හි අපේක්ෂිත අඩුවීම, රාජ්‍ය මූල්‍යය උත්තේජකයන්ගේ සහාය ඇතිව ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල අපේක්ෂිත වර්ධනය සහ සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායයන් හා අනෙකුත් බලපෑමට ලක් වූ අංශ සඳහා ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද ණය සහන කාලයන් හා විශේෂ ණය සහන වැඩපිළිවෙළ මගින් ණය ප්‍රසාරණය සඳහා සහාය සපයනු ඇත.

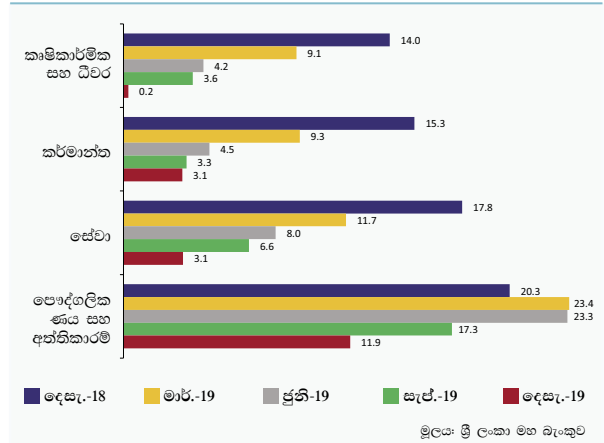
වාර්ෂික බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශය වෙත සපයන ලද ණය සහ අත්තිකාරම් පිළිබඳ කාර්තුමය සමීක්ෂණයට අනුව ආර්ථිකයේ සියලු ප්‍රධාන අංශ සඳහා ලබාදුන් ණය වර්ධනය 2019 වසරේ දී අඛණ්ඩව මන්දගාමී විය. ඒ අනුව, කෘෂිකාර්මික අංශයේ, විශේෂයෙන්ම 2019 වසරේ දෙවන භාගයේදී වූ මන්දගාමී ක්‍රියාකාරකම් පිළිබිඹු කරමින්, කෘෂිකාර්මික හා ධීවර අංශය සඳහා සපයන ලද ණය වර්ධනය, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත 2018 වසර අවසානයේදී වූ සියයට 14.0ක වර්ධනය හා සැසඳීමේදී, 2019 වසර අවසානය වන විට සියයට 0.2 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස මන්දගාමී විය. මෙම අංශය තුළ, වසර තුළ දී ඇති වූ අහිතකර කාලගුණික තත්ත්වයන්ගේ බලපෑම පිළිබිඹු කරමින්, තේ, එළවළු, පලතුරු හා සුළු ආහාර බෝග සහ රබර් යන උප අංශ සඳහා සපයන ලද ණය 2018 වසර අවසානය හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානය වන විට සැලකිය යුතු අඩුවීමක් වාර්තා කළේය. එසේ වුවද, වී, පොල්, පලු සම්පත් හා කිරි ගව පාලනය, සහ ධීවර යන උප අංශ වැනි ඇතැම් කෘෂිකාර්මික අංශ සඳහා සපයන ලද ණය 2018 වසර අවසානය හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානය වන විට යම් වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. මේ අතර, කර්මාන්ත අංශයට සපයන ලද ණය වර්ධනය, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත 2018 වසර අවසානයේ වූ සියයට 15.3 හා සැසඳීමේදී 2019 වසර

අවසානය වන විට සියයට 3.1ක් දක්වා මන්දගාමී විය. කර්මාන්ත අංශය තුළ, එම අංශයට ලැබෙන සමස්ත ණය ප්‍රමාණයෙන් සියයට 49ක් පමණ වූ ඉදිකිරීම් උප අංශයට සපයන ලද ණය, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත 2018 වසර අවසානයේදී වූ සියයට 14.1ක වර්ධනය හා සැසඳීමේදී, 2019 වසර අවසානය වන විට සියයට 5.6ක මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. රෙදිපිළි හා ඇඟලුම් සහ ආහාර හා පාන වර්ග යන උප අංශවලට සපයන ලද ණය, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත 2018 වසර අවසානයේදී වූ, පිළිවෙළින්, සියයට 15.4 සහ සියයට 18.6ක ඉහළ වර්ධන හා සැසඳීමේදී, 2019 වසර අවසානය වන විට, පිළිවෙළින්, සියයට 6.5 සහ සියයට 4.9ක මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. කර්මාන්ත අංශයට සපයන ලද ණය ප්‍රවාහ මන්දගාමී වීම සඳහා දායක වෙමින්, සකස් කළ ලෝහ නිෂ්පාදිත, යන්ත්‍ර සූත්‍ර හා ප්‍රවාහන උපකරණ, රසායනික, ධනිජ තෙල්, ඖෂධ හා සෞඛ්‍ය ආරක්ෂණ, සහ රබර් හා ප්ලාස්ටික් නිෂ්පාදිත යන උප අංශ සඳහා සපයන ලද ණය 2019 වසර අවසානය වන විට අපනයන සහ දේශීය ඉල්ලුම අඩුවීම පිළිබිඹු කරමින් පහළ ගියේය. මේ අතර, සේවා අංශයට සපයන ලද ණය වර්ධනය, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත 2018 වසර අවසානයේදී වූ සියයට 17.8 හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානය වන විට සියයට 3.1ක් දක්වා මන්දගාමී විය. පාස්කු ඉරු දින ප්‍රහාරවලින් පසු සමස්ත ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් මන්දගාමී වීම සේවා අංශයේ ක්‍රියාකාරකම් කෙරෙහි සැලකිය යුතු ලෙස බලපෑවේය. සේවා අංශයට සපයන ලද ණය මන්දගාමී වීමට දායක වෙමින්, මූල්‍ය හා ව්‍යාපාරික සේවා උප අංශයට ලබාදුන් ණය වර්ධනය, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත 2018 වසර අවසානයේදී වූ සියයට 29.3ක ඉහළ වර්ධනය හා සැසඳීමේදී, 2019 වසරේදී පෞද්ගලික මෝටර් රථ වාහන ආනයනය අවම කිරීම සඳහා ගන්නා ලද ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග මධ්‍යයේ වසර අවසානය වන විට සියයට 6.5කින් අඩු විය. එසේ වුවද, පාස්කු ඉරු දින ප්‍රහාරවලින් පසු සංචාරක ආශ්‍රිත කර්මාන්ත සඳහා ලබාදුන් ණය ලිහිල් කිරීම් සහ සංචාරක කර්මාන්තය නංවාලීම සඳහා ගෙන ඇති අනෙකුත් ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් එම අංශය වෙත ඉහළ ණය ප්‍රවාහ පිළිබිඹු කරමින්, සංචාරක උප අංශයට සපයන ලද ණය වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත 2018 වසර අවසානයේදී වූ සියයට 15.3ක වර්ධනය හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානය වන විට සියයට 18.5ක සැලකිය යුතු වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. තවද, තොග හා සිල්ලර වෙළඳාම සහ නාවික, ගුවන් හා භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය යන උප අංශ සඳහා සපයන ලද ණය ද 2018 වසර අවසානය හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානය වන විට මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. 2019 වසරේ

පළමු භාගය තුළ වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත සියයට 20කට වඩා වර්ධනය වූ පෞද්ගලික ණය සහ අත්තිකාරම්, 2018 වසර අවසානයේදී වූ සියයට 20.3ක වර්ධනය හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානය වන විට සියයට 11.9ක මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. පෞද්ගලික ණය සහ අත්තිකාරම් යටතේ, කල්පවතින පාරිභෝගික භාණ්ඩ උප අංශය සඳහා සපයන ලද ණය, 2018 වසර අවසානයේදී වූ සියයට 8.7ක වර්ධනය හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානය වන විට සියයට 4.7ක මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. කෙසේ වෙතත්, උකස් ණය සහ ණය කාඩ්පත්, 2018 වසර අවසානයේදී වාර්තා වූ, පිළිවෙළින්, සියයට 15.7ක සහ සියයට 16.5ක වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානය වන විට, පිළිවෙළින්, සියයට 22.8කින් සහ සියයට 22.9කින් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. ණය කාඩ්පත් යටතේ වූ ණය ඉහළ යෑම් සඳහා වාණිජ බැංකු විසින් ඔවුන්ගේ ණය කාඩ්පත් භාවිතා කරන්නන් හට වසර තුළ දී ලබාදුන් ආකර්ශණීය දීමනා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු

7.16 රූප සටහන
ප්‍රධාන අංශවලට ලබාදුන් පෞද්ගලික අංශයේ ණයවල වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය (%)

විය. තවද, වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශයට සපයන ලද ණයෙහි පරිණත කාල සීමා මත වර්ගීකරණය අනුව, සියලු පරිණත කාල සීමා මත ලබාදුන් ණය මන්දගාමී වීමක් දක්නට ලැබුණි. ඒ

7.6 සංඛ්‍යා සටහන

වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශයට ලබාදුන් ණය වර්ගීකරණය (අ) (ආ) (ඇ)

අංශය	2018	2019	2019	2019
	අවසානයට	අවසානයට (අ)	දායකත්වය (%)	ප්‍රතිශතක වෙනස
කෘෂිකාර්මික සහ ධීවර	470.0	471.1	7.8	0.2
එයින්, නේ	100.0	95.8	1.6	-4.2
රබර්	34.4	25.9	0.4	-24.7
පොල්	24.5	24.7	0.4	0.8
වී	35.7	38.0	0.6	6.4
එළවළු, පලතුරු සහ සුළු ආහාර හෝන ධීවර	37.9	30.8	0.5	-18.6
	20.1	21.5	0.4	7.0
කර්මාන්ත	2,354.4	2,427.0	40.4	3.1
එයින්, ඉදිකිරීම්	1,133.8	1,197.6	19.9	5.6
ආහාර සහ පාන වර්ග	124.6	130.8	2.2	4.9
රෙදිපිළි සහ ඇඟලුම්	201.6	214.6	3.6	6.5
සකස්කළ ලෝහ නිෂ්පාදිත, යන්ත්‍ර-සූත්‍ර සහ ප්‍රවාහන උපකරණ	202.7	192.3	3.2	-5.1
සේවා	1,641.4	1,692.8	28.2	3.1
එයින්, තොග සහ සිල්ලර වෙළෙඳාම	486.7	502.4	8.4	3.2
සංචාරක ව්‍යාපාරය	198.3	235.1	3.9	18.5
මූල්‍ය සහ ව්‍යාපාරික සේවා	396.3	370.6	6.2	-6.5
නාවික, ගුවන් සහ භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය	25.4	27.2	0.5	7.2
පෞද්ගලික ණය සහ අත්තිකාරම් (ඉ)	1,267.4	1,418.5	23.6	11.9
එයින්, කල්පවත්නා පාරිභෝගික භාණ්ඩ	228.4	239.1	4.0	4.7
උකස් ණය	171.7	211.0	3.5	22.8
ණය කාඩ්පත්	106.6	131.0	2.2	22.9
එකතුව	5,733.1	6,009.4	100.0	4.8

(අ) වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබා දුන් ණය සහ අත්තිකාරම් පිළිබඳ කාර්තුමය සමීක්ෂණය මත පදනම් වේ. මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
 (ආ) ණය සහ අත්තිකාරම්වලට අධිරා සහ වට්ටම් කළ බිල්පත් ඇතුළත් වන අතර එකතු වෙමින් පවත්නා මුදල් ශීර්ෂ ඇතුළත් නොවේ.
 (ඇ) ගණනය කිරීමේ ක්‍රමවේදවල වෙනස්කම් හේතුවෙන් මෙම සංඛ්‍යා සටහනේ ඇති දත්ත සංඛ්‍යා සටහන 7.5 හි දැක්වෙන පෞද්ගලික අංශය සඳහා ලබා දුන් ණය යටතේ වන දත්තවලින් වෙනස් වේ.
 (ඈ) තාවකාලික
 (ඉ) 'කර්මාන්ත' යටතේ වර්ගීකරණය කර ඇති 'ඉදිකිරීම්' කාණ්ඩයට අයත්වන පෞද්ගලික නිවාස ණය ඉවත්කර ඇති අතර ආරක්ෂණ ජාල ආශ්‍රිත ණය ක්‍රම මඟින් ලබාදෙන ණය ඇතුළත් වේ.

7.7 සංඛ්‍යා සටහන

වාණිජ බැංකු විසින් පොද්ගලික අංශය වෙත ලබාදුන් නොපියවූ ණය ප්‍රමාණයෙහි පරිණත කාල පිළිබඳ විශ්ලේෂණය (අ) (ආ)

අංශය	පරිණත කාලය	දෙසැම්බර් 2018 (අ)		දෙසැම්බර් 2019 (ආ)	
		දායකත්වය (%)	වර්ධනය (%)	දායකත්වය (%)	වර්ධනය (%)
කෘෂිකාර්මික සහ ධීවර	කෙටි කාලීන	5.1	6.4	4.8	-1.2
	මැදි කාලීන	1.9	28.3	1.9	3.5
	දිගු කාලීන	1.2	30.7	1.1	1.3
කර්මාන්ත	කෙටි කාලීන	14.2	18.5	13.5	-0.2
	මැදි කාලීන	9.4	8.1	9.0	1.2
	දිගු කාලීන	17.5	17.0	17.9	6.8
සේවා	කෙටි කාලීන	11.0	17.5	10.5	-0.6
	මැදි කාලීන	9.5	11.0	9.2	1.9
	දිගු කාලීන	8.1	27.3	8.5	9.8
පොද්ගලික ණය සහ අත්තිකාරම්	කෙටි කාලීන	9.3	23.5	10.2	14.5
	මැදි කාලීන	5.0	7.7	5.3	10.5
	දිගු කාලීන	7.8	26.0	8.1	9.7
එකතුව	කෙටි කාලීන	39.7	17.6	39.0	3.0
	මැදි කාලීන	25.8	10.4	25.5	3.4
	දිගු කාලීන	34.5	21.7	35.6	8.0

(අ) වාණිජ බැංකු විසින් පොද්ගලික අංශය වෙත ලබාදුන් ණය සහ අත්තිකාරම් පිළිබඳ කාර්තුමය සමීක්ෂණය මත පදනම් වේ. මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
 (ආ) මූලික කල්පිරීම පදනම් කරගනිමින් ණය වර්ගීකරණය සිදුකර ඇති අතර එය වසරකට වඩා අඩු - කෙටි කාලීන, වසර 1-5 අතර - මැදි කාලීන හා වසර පහකට වඩා වැඩි - දිගු කාලීන වශයෙන් දක්වා ඇත.
 (ඇ) සංශෝධිත
 (ඈ) තාවකාලික

අනුව, කෙටි, මැදි සහ දිගු කාලීන ණය වර්ධනය 2018 වසර අවසානයේදී වාර්තා වූ, පිළිවෙළින්, සියයට 17.6, සියයට 10.4 සහ සියයට 21.7 හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානය වන විට, පිළිවෙළින්, සියයට 3.0, සියයට 3.4 සහ සියයට 8.0 දක්වා මන්දගාමී විය.

පුළුල් මුදල් සැපයුම (M₄)

වසර තුළ දී බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු සහ බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්වල ශුද්ධ දේශීය වත්කම් වර්ධනය යම් දුරකට ඉහළ ගිය ද, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල ශුද්ධ දේශීය වත්කම් වර්ධනය සැලකිය යුතු ලෙස මන්දගාමී වීම හේතුවෙන්, මූල්‍ය සමීක්ෂණය² මගින් මනිනු ලබන M₄ පුළුල් මුදල් සැපයුමේ වර්ධනය 2019 වසර තුළ දී මන්දගාමී විය. M_{2b} පුළුල් මුදල් සැපයුම හා සමාන ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කරමින්, M₄ පුළුල් මුදල් සැපයුමේ වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය 2018 වසර අවසානයේ වාර්තා කළ සියයට 12.0ක වර්ධනය හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානයේදී සියයට 8.2 දක්වා මන්දගාමී විය. M₄ පුළුල් මුදල් සැපයුමේ වගකීම් අංශයෙන් සැලකූ විට, මහජනයා විසින් බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු, බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු සහ

බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්වල පවත්වාගෙන යනු ලබන, කාලීන සහ ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතු වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත 2018 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ සියයට 12.7ක වර්ධනය හා සැසඳීමේදී, 2019 වසර අවසානයේදී සියයට 8.5ක මධ්‍යස්ථ වේගයකින් වර්ධනය විය. කෙසේ වුවද, බැංකු නොවන අංශය මගින් තැන්පතු සඳහා ලබා දෙන ඉහළ පොලී අනුපාතික පිළිබිඹු කරමින්, මහජනතාව විසින් බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු සහ බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්වල පවත්වාගෙන යනු ලබන කාලීන සහ ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතුවල වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය, 2018 වසර අවසානයේදී වාර්තා වූ, පිළිවෙළින්, සියයට 11.3ක් සහ සියයට 1.0ක් වූ වර්ධන හා සැසඳීමේදී 2019 වසර තුළ දී, පිළිවෙළින්, සියයට 17.8ක් සහ සියයට 4.9ක් විය. වත්කම් අංශයෙන් ගත් කළ, වසර තුළ දී M₄ පුළුල් මුදල් සැපයුමේ වර්ධනය සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සහ බලපත්‍රලාභී බැංකු යන දෙඅංශයේම ශුද්ධ විදේශීය වත්කම්වල ඉහළ යෑම මෙන්ම බලපත්‍රලාභී බැංකු සහ බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් යන දෙඅංශයේම ශුද්ධ දේශීය වත්කම්වල ඉහළ යෑම හේතු විය. ඒ අනුව, බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු සහ බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්වල දේශීය ණය, 2019 වසර තුළ දී, රුපියල් බිලියන 160.3කින් ඉහළ ගිය අතර, බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකුවල ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් රුපියල් බිලියන 54.7කින් ඉහළ ගියේය.

2 මූල්‍ය සමීක්ෂණය ද්විලිඛනව පිළිබඳ වඩාත් පුළුල් මිනුමක් වන අතර, එයට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සහ බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු මෙන්ම, බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු සහ බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්ද ඇතුළත් වේ.

7.8 සංඛ්‍යා සටහන
පුළුල් මුදල් (M₄) සැපයුමෙහි වත්කම් අංශය
(මූල්‍ය සමීක්ෂණය අනුව ගණනය කරන ලදී)

අයිතමය	2018 අවසානයට	2019 අවසානයට (අ)	රුපියල් බිලියන			
			වෙනස		2019	
			2018	%	2019	%
			ප්‍රමාණය	%	ප්‍රමාණය	%
පුළුල් මුදල් (M₄)	8,729.6	9,444.5	933.7	12.0	714.9	8.2
කුඩුදුන් සාධක						
ශුද්ධ විදේශීය වත්කම්	-133.7	116.3	-99.5	-291.2	250.0	187.0
මුදල් අධිකාරීන් (අආ)	750.5	896.0	-95.6	-11.3	145.5	19.4
බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු	-817.5	-767.7	-92.9	-12.8	49.8	6.1
බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු සහ බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්	-66.7	-11.9	89.1	57.2	54.7	82.1
ශුද්ධ දේශීය වත්කම්	8,863.3	9,328.2	1,033.2	13.2	465.0	5.2
දේශීය ණය (ඇ)	11,356.5	12,066.6	1,514.8	15.4	710.1	6.3
රජයට ලබා දුන් ශුද්ධ ණය (ඈ)	3,100.0	3,454.1	321.1	11.6	354.1	11.4
මහ බැංකුව (ඈ)	472.8	363.0	247.7	110.1	-109.8	-23.2
බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු	2,043.9	2,404.1	100.5	5.2	360.2	17.6
බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු	518.6	613.9	-27.1	-5.0	95.3	18.4
බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්	64.8	73.2	-0.03	-0.1	8.4	13.0
රාජ්‍ය සංස්ථාවලට ලබා දුන් ණය (බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු)	755.4	818.0	218.4	40.7	62.6	8.3
පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය	7,501.1	7,794.5	975.3	14.9	293.4	3.9
බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු	5,561.4	5,798.1	762.1	15.9	236.8	4.3
බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු	753.8	814.2	77.0	11.4	60.3	8.0
බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්	1,185.9	1,182.2	136.1	13.0	-3.7	-0.3
අනෙකුත් අයිතම (ශුද්ධ) (ඈ) (ඈ)	-2,493.3	-2,738.4	-481.6	-23.9	-245.1	-9.8

(අ) තාවකාලික
 (ආ) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් මෙන්ම රාජ්‍ය ගිණුම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් වාර්තා කරනු ලබන රජයේ රන් පවුම් ශේෂය ද මෙහි අන්තර්ගත වේ.
 (ඇ) සංශෝධිත
 (ඈ) අනෙකුත් වත්කම් සහ අනෙකුත් වගකීම් අතර වෙනස මගින් ගණනය කරනු ලැබේ.
 මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

මන්දගාමී ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් පිළිබිඹු කරමින් M₄ පුළුල් මුදල් සැපයුමට අනුව පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණයෙහි වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනයද, 2018 වසර අවසානයේ දී වාර්තා වූ සියයට 14.9 හා සැසඳීමේදී 2019 වසර අවසානයේ දී සියයට 3.9ක් දක්වා මන්දගාමී විය. මූල්‍ය සමීක්ෂණයට අනුව පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණයෙන් සියයට 26කට පමණ දායක වූ, බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු සහ බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් මගින් පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය වර්ධනය 2019 වසර තුළ දී පහළ ගියේය. ඒ අනුව, බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු මගින් පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණයෙහි වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය 2018 වසර අවසානයේ දී වාර්තා වූ සියයට 11.4 සිට 2019 වසර අවසානයේදී සියයට 8.0 දක්වා පහළ ගිය අතර, බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් මගින් පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණයෙහි වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය 2018 වසර අවසානයේදී වාර්තා වූ සියයට 13.0 සිට 2019 වසර අවසානයේදී සැලකිය යුතු ලෙස සියයට සෘණ 0.3 දක්වා අඩු විය. 2019 වසර තුළ දී බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් මගින් පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය පහළ යෑම කෙරෙහි වාහන

සම්බන්ධ ණය සඳහා පනවන ලද සීමා සහ බැංකු නොවන මූල්‍ය අංශයේ අක්‍රීය ණය ඉහළ යෑම සමඟ අවදානම් මඟ හැරීම සඳහා දක්වන ලද ඉහළ ප්‍රවණතාව කිසියම් දුරකට දායක විය. ඒ අනුව, 2018 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 975.3ක ඉහළ යෑම හා සැසඳීමේදී, 2019 වසර තුළ දී M₄ පුළුල් මුදල් සැපයුමට අනුව පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය ප්‍රමාණයෙහි ඉහළ යෑම රුපියල් බිලියන 293.4ක් ලෙස වාර්තා විය. මේ අතර, බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු විසින් රජයට ලබා දුන් ශුද්ධ ණය 2018 වසරේ දී වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 27.1ක පහළ යෑම හා සැසඳීමේදී 2019 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 95.3කින් ඉහළ ගිය අතර, බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් විසින් රජයට ලබා දුන් ශුද්ධ ණය 2018 වසරේ දී වාර්තා වූ රුපියල් මිලියන 35ක පහළ යෑම හා සැසඳීමේදී 2019 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 8.4කින් ඉහළ ගියේය. සමස්තයක් ලෙස, M₄ පුළුල් මුදල් සැපයුමට අනුව රජයට ලබා දුන් ශුද්ධ ණය 2018 වසරේ දී වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 321.1ක ඉහළ යෑම හා සැසඳීමේදී 2019 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 354.1කින් ඉහළ ගියේය.

7.5 අපේක්ෂිත වර්ධනයන්, අභියෝග සහ පෙර දැක්ම

විශේෂයෙන්ම ශ්‍රී ලංකාව අඩු පොලී අනුපාතික ක්‍රමයකට අනුගතවෙමින් පවතින තත්ත්වයක් තුළ, කොවිඩ්-19 වසංගතය ව්‍යාප්ත වීම සහ ඉන් දේශීය ආර්ථිකයට සහ මූල්‍ය වෙළඳපොළට ඇති විය හැකි සැලකිය යුතු බලපෑම තුළින් විකල්ප මුදල් ප්‍රතිපත්ති උපකරණවල පවතින අවශ්‍යතාව මැනවින් අවධාරණය කරයි. කොවිඩ්-19 වසංගතය හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ආර්ථික පසුබෑම පිළිබඳ අවිනිශ්චිතතාව මධ්‍යයේ, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික සහ ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය අඩු කරමින් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය පූර්වෝපායිකව ලිහිල් කළ අතර, ආර්ථිකයේ හදිසි ද්‍රවශීලතා අවශ්‍යතා සපුරාගැනීමට හැකි වන පරිදි ප්‍රමාණවත් ද්‍රවශීලතාවක් වෙළඳපොළට සපයන ලදී. මේ අතර, සුවිශේෂී තත්ත්වයන් යටතේ, රජයේ හදිසි මුදල් අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ප්‍රාථමික වෙළඳපොළෙන් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මිලදී ගැනීම සිදු කළේය. කෙසේ වෙතත්, විශේෂයෙන්ම ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතිකවල සැලකිය යුතු වෙනස්කම් කිරීම සඳහා පවතින සීමිත ප්‍රතිපත්ති අවකාශය සහ මුදල් ප්‍රතිපත්ති සම්ප්‍රේෂණ යාන්ත්‍රණය තුළ පවතින යම් දුර්වලතා හේතුවෙන් විශාල ආර්ථික කම්පන අවස්ථාවලදී සම්ප්‍රදායික මුදල් ප්‍රතිපත්ති උපකරණවල සහාය සීමිත වේ. තවද, ජනගහනයෙන් සැලකිය යුතු කොටසක් ඉතුරුම් සඳහා වූ පොලී ආදායම් මත යැපීම සහ සාපේක්ෂ වශයෙන් මනා ලෙස සංවර්ධනය නොවූ විකල්ප මූල්‍ය වෙළඳපොළ තත්ත්වයන් මධ්‍යයේ බොහෝ සංවර්ධිත රටවල් අනුගමනය කළ පරිදි ඉතා අඩු මට්ටමක් දක්වා පොලී අනුපාතික සැලකිය යුතු ලෙස අඩු කිරීම මගින් ශ්‍රී ලංකාව වැනි රටවලට අනපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල ගෙන දිය හැකිය. මෙම වාතාවරණය තුළ ආර්ථික කම්පනයේ විශාලත්වය සහ ඉන් ඇති විය හැකි ආර්ථික ප්‍රතිඵලය පිළිබඳව සලකා බලමින්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ද විකල්ප සහ සාම්ප්‍රදායික නොවන ප්‍රතිපත්ති උපකරණ පිළිබඳව සොයා බැලීමට අවශ්‍යව ඇත. උදාහරණයක් ලෙස, රාජ්‍ය අංශයෙන් බාහිර මූල්‍ය වත්කම් සෘජුව මිලදී ගැනීම හරහා මහ බැංකුවට ප්‍රමාණාත්මක ලිහිල්කරණයේ යෙදීමට ඇති හැකියාව සොයා බැලිය යුතුය. මෙමගින් මහ බැංකුවට මූල්‍ය වෙළඳපොළ සහභාගිවන්නන් වෙත සෘජුව ද්‍රවශීලතාව සැපයීමට හැකියාව ලැබෙන අතර, ඉන් කෙටි කාල සීමාවක් තුළ ඵලදා වක්‍රයෙහි කෙටි අන්තයට පමණක් නොව දිගු අන්තය කෙරෙහි ද බලපෑමක් ඇති කළ හැකිය. කෙසේ

වෙතත්, ප්‍රාග්ධන වෙළඳපොළ වර්ධනය හා පුළුල් කිරීම සඳහා කඩිනම් පියවර නොගතහොත් ශ්‍රී ලංකාවේ මනාව සංවර්ධනය නොවූ ප්‍රාග්ධන වෙළඳපොළ ඵලදා ප්‍රතිපත්තින්හි සඵලදායීත්වයට බාධා ඇති කළ හැකිය.

ආර්ථික වර්ධනය වේගවත් කිරීම උදෙසා ශ්‍රී ලංකාවේ මූල්‍ය පද්ධතිය තවදුරටත් පුළුල් කිරීමේ අවශ්‍යතාව පිළිබිඹු කරමින්, ආර්ථිකයේ මූල්‍ය අංශයේ වර්ධනය මැන බැලීමේ ප්‍රධාන දර්ශකයක් වන දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය, කලාපීය රටවල් හා සැසඳීමේදී මධ්‍යස්ථ අගයක පැවතුණි. 2019 වසර අවසානයේදී M_4 පුළුල් මුදල් සැපයුමට අනුව මූල්‍ය පද්ධතිය මගින් පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 51.9ක් පමණ ලෙස ඇස්තමේන්තුගත කර ඇත. පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය හා ද.දේ.නි. අතර අනුපාතය පසුගිය කාලයේදී ක්‍රමයෙන් ඉහළ යෑමක් පෙන්නුම් කළ ද, එහි වර්ධන වේගය තායිලන්තය, මැලේසියාව සහ වියට්නාමය ආදී කලාපීය රටවල්වලට සාපේක්ෂව ඉතා පහළ මට්ටමක පැවතුණි. ලෝක බැංකුවේ නවතම ලෝක සංවර්ධන දර්ශකවලට අනුව, මෙම රටවල පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය හා ද.දේ.නි. අතර අනුපාතය සියයට 120 සිට සියයට 161 අතර පරාසයක පවතී. ශ්‍රී ලංකාවේ සාපේක්ෂ වශයෙන් අඩු මට්ටමේ පවතින ණය හා ද.දේ.නි. අතර අනුපාතය සඳහා මූල්‍ය සේවා මහජනතාව අතරට යෑමේ දුර්වලතා සහ අඩු මූල්‍ය සාක්ෂරතාව ඇතුළුව මූල්‍ය පද්ධතියේ ඇති ව්‍යුහාත්මක ගැටලු කිහිපයක් හේතු ලෙස දැක්විය හැකිය. මීට අමතරව, ආර්ථික, දේශපාලනික හා ගෝලීය අවිනිශ්චිතතාවන් මධ්‍යයේ ආයෝජකයින් මෙන්ම මූල්‍ය ආයතනවල ප්‍රවේශම්කාරී හැසිරීම ද ශ්‍රී ලංකාවේ මධ්‍යස්ථ මට්ටමේ පවතින ණය හා ද.දේ.නි. අතර අනුපාතය සඳහා හේතු වේ. ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස ණය ප්‍රමාණය අඩු අගයක පැවතීමට රටේ විශාල අවිධිමත් අංශයක් පැවතීම ද දායක වී ඇත. තවද, පෞද්ගලික අංශයට ලබා දෙන ණයෙහි ආංශික වර්ගීකරණයට අනුව, කෘෂිකාර්මික සහ කාර්මික අංශවල ණය හා ද.දේ.නි. අතර අනුපාතයන් ඉහළ අගයක් ගන්නා අතර, සමස්ත ද.දේ.නි. යෙන් සියයට 60කට පමණ දායක වන සේවා අංශයේ ණය හා ද.දේ.නි. අතර අනුපාතය පහළ අගයක් ගනී. සම්පත් බෙදා හැරීමේදී කාර්යක්ෂමතාව වැඩි කිරීමේ අවශ්‍යතාව මෙයින් කිසියම් දුරකට පිළිබිඹු වේ. ආර්ථිකයේ වඩාත් ඵලදායී අංශ සඳහා මූල්‍ය සම්පත් බෙදා හැරීමේ කාර්යක්ෂමතාවයේ ඵලදායී වැඩි දියුණු කිරීම් ක්ෂුද්‍ර, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායයන් ඇතුළු අවිධිමත් අංශය විධිමත් අංශ සමඟ ඒකාබද්ධ කිරීමටද

සහාය වනු ඇත. තවද, රාජ්‍ය අංශය මගින් කෙරෙන අධික ණය ගැනීමේදී බලපෑම අවම කිරීම සඳහා වන ක්‍රියාමාර්ග සමගම මූල්‍ය සේවා ලබාගැනීම සඳහා ඇති ප්‍රවේශය මෙන්ම මූල්‍ය සාක්ෂරතාවය වැඩිදියුණු කිරීම ද, අනාගතයේ ඇති විය හැකි පෞද්ගලික අංශයේ ආයෝජනයන් දුර්වල වීම වළක්වා ගැනීම සඳහා මැදි කාලීනව ආර්ථිකය ප්‍රවර්ධනය සහ පෞද්ගලික අංශයට ලබා දෙන ණය ප්‍රවර්ධනය කිරීමේදී සලකා බැලිය යුතු ප්‍රමුඛතා අංශයන් වේ.

මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුව ලෙස නමාශීලී උද්ධමන ඉලක්කකරණය වෙත අනුගත වීමේදී මේ දක්වා අත්කරගෙන ඇති සැලකිය යුතු ප්‍රගතිය අඛණ්ඩව පවත්වාගනිමින්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් උද්ධමනය අඩු හා ස්ථාවර මට්ටමක තබා ගැනීම තහවුරු කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කරනු ඇති අතර එමගින් ආර්ථිකයේ විභව මට්ටම කලා විම සඳහා සහාය සපයනු ඇත. පූර්වෝපායික හා ආරක්ෂාකාරී දත්ත පදනම් කරගත් තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලියක් දක්වා අඛණ්ඩව විකාශනය වී ඇති මුදල් ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය අනුකූලනය කිරීම, ආයතනීකරණ ක්‍රියාවලියේ අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් වේ. විනිවිදභාවය සහ වගවීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා ඉදිරි දැක්මකින් යුතු මුදල් ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශන නිරතුරුව නිකුත් කිරීම තුළින් සාමාන්‍ය මහජනතාව සමඟ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

නිරන්තරයෙන් සම්බන්ධ වේ. මහ බැංකුවේ සන්නිවේදන උපාය මාර්ගය අඛණ්ඩව වැඩිදියුණු කිරීම මගින් මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුව පිළිබඳව මහජනතාවගේ අවබෝධය වැඩිදියුණු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන අතර, එමගින් උද්ධමන අපේක්ෂා මනාව පාලනය කිරීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට ඇති හැකියාව තව දුරටත් වර්ධනය වනු ඇත. ඉල්ලුමෙන් ජනිතවන උද්ධමනය සහ උද්ධමන අපේක්ෂා කළමනාකරණය කිරීමේ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවෙහි මුදල් ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයෙහි වැඩිදියුණු වූ සඵලදායීත්වයට අනුකූලව, සැපයුම් අංශයේ තාවකාලික අවහිරතාවන් මගින් ඇතිවන මිල පීඩනයන්ට මුහුණ දීම සඳහා රජය විසින් ද පූර්වෝපායික කාර්යභාරයක් අනුගමනය කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. තවද, කොවිඩ්-19 වෛරස වසංගත තත්ත්වය සහ එහි පැතිරීම වැළැක්වීම මෙන්ම එමගින් ආර්ථිකයට වන බලපෑම අවම කිරීම සඳහා රජයේ උත්සාහයන් හේතුවෙන් මෑත කාලීනව රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ පසුබෑම් ඇතිවිය හැකි වුවද, මැදි කාලීනව අපේක්ෂිත මට්ටමේ උද්ධමනය පවත්වා ගැනීම සඳහා රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය උදෙසා රජයේ අඛණ්ඩ කැපවීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. වසර 70ක් පැරණි මුදල් නීති පනත යාවත්කාලීන කිරීම සඳහා අවශ්‍ය නෛතික රාමුව 2019 වසරේ දී සකස් කර ඇති අතර, රජය විසින් වැඩිදුර සමාලෝචනය කිරීමෙන් අනතුරුව එය සම්පූර්ණ කෙරෙනු ඇත.

